

Menighetsfakultetet.

Masteravhandling

Emne: AVH5050

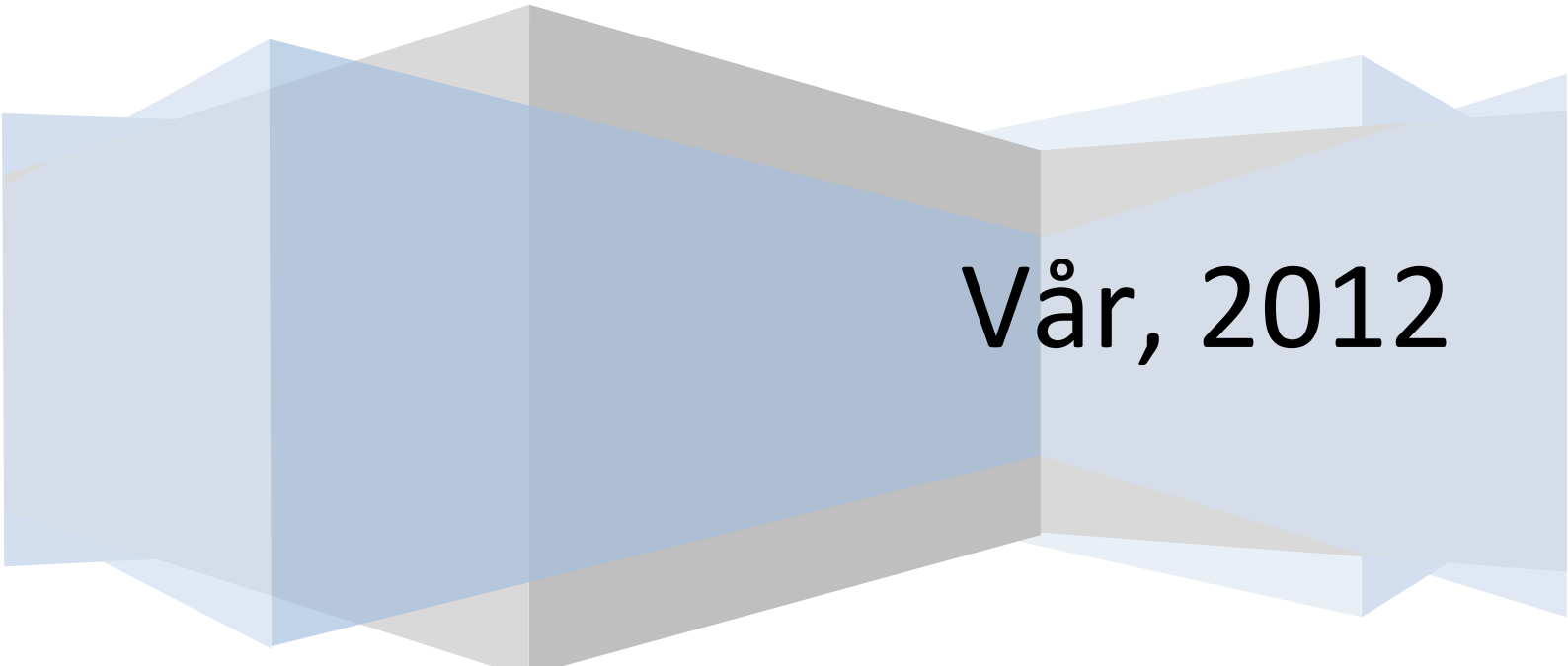
LAP-Program(30 studiepoeng)

MMA- et livsstilsfenomen i et livsstilsmarked

En masteroppgave om Mixed Martial Arts i et
nyreligiøst samfunn i lys av teorier om forholdet
mellom subkultur og popkultur

Stefan Fagerli.

Veileder: Førsteamanuensis Liv Ingeborg Lied

Vår, 2012

Forord

Jeg vil takke alle som har hjulpet meg å skrive denne oppgaven. En spesiell takk til Liv Ingeborg Lied, Helén Fagerli, Amalie Fagerli og Per Gøran Knutsen.

Innholdsfortegnelse

Forord.....	2
Innledning.....	5
Tema og problemstilling.....	5
Hva er MMA?.....	6
Forhistorien	6
MMA og utføring.....	7
Kampsport og det religiøse.	8
MMA og ekspansjon.....	9
Teori: Hebdige – Partridge	12
Metode og matriale.....	12
Plan for oppgaven	13
Kapittel 1: Samhold, verdier, tydelige regler.....	14
Samhold.....	14
Forståelsen	16
Verdiene.	19
Respekt	19
Ydmykhet.....	22
Kapittel 2: Atleten	24
Livstil.....	25
Blomkålører	29
Kropp	30
Vektkutting	32
Kapittel 3: Selvutvikling og Fighterspirit.....	34
En utvikling	34
Nytt menneske?	37
Tatoverert identitet	38
Fighter	40
Tøffheten.....	41
Offer	42
Fighterspirit	43
Kriger og glød.....	45
Kapittel 4: Diskusjon og konklusjon.....	46
Subkultur og popkultur.....	47

Nyreligiøsitet	51
Livsstilsmarkedet	53
MMA i livsstilsmarkedet	54
Litteraturliste	56
Samtykkeskjema	58
Intervju	59

Innledning

I flere kulturer, som asiatiske og europeiske, har det vært kamparter som ble en del av kulturen, og del av religiøs praksis og tankesystemer. Et eksempel samuraiene i Japan. Samuraiene hadde en blanding av religiøs og profan kultur. Disse trente teknikker som brukes innenfor kampsport den dag i dag. Blant disse kampsportene finnes Mixed Martial Arts, eller som det populært er kalt, MMA. Sammen med popkulturen har også nyreligiøsiteten vokst frem, parallelt med dette har også et type livsstilsmarked tippet frem. I dag velger mange mellom livsstiler og det er visse aspekter av en livsstil som gjør den populær eller som gjør at den blir liggende i en liten subkultur.

Hva gjør at MMA har appell i dette livsstilsmarkedet, og da i et livsstilsmarked der nyreligiøsitet står sterkt? Det kan være begrunnet i mange ting, uansett tror jeg det er viktig å vite hva MMA er og om hvordan denne kampsporten kan beskrives som religiøsitet. For å belyse dette vil jeg benytte meg av perspektivene til Dick Hebdige og Christopher Partridge.

Tema og problemstilling

I denne oppgaven vil jeg studere sportsgrenen Mixed Martial Arts(MMA). Jeg vil se nærmere på om det er fruktbart å studere MMA som del av et religiøst system, og i så fall hvilke(t)? Eller har utøvelsen av MMA åndelige og sosiale aspekter som har interesse og appell i et livsstilsmarked preget av nyreligiøse strømninger? Kampsport er ofte assosiert med religiøse tradisjoner. Og i et livsstilsmarked som det vi ser i dag, er jeg interessert i hva som gjør at et subkulturelt fenomen blir en populærkulturell «hit», og om religiøse og det åndelige noe med hverandre å gjøre.¹

Dette temaet er lite forsket på. I Norge er det blitt skrevet en masteravhandling om temaet²MMA og ellers er det stort sett biografier. Derfor valgte jeg å se på nettopp MMA. MMA er i dag i sterk vekst. Fra å ha vært så å si noe helt ukjent i mange år har MMA i dag begynt å få mye oppmerksomhet på verdensbasis, også i Norge. Hvordan forklarer vi dette? Det jeg vil finne ut av er om det har noe med utviklingen av det religiøse å gjøre, om det er en sammenheng med veksten av nyreligiøsitet og MMA. Altså om det er noe parallelt med hvordan samfunnet ellers er i utvikling i forhold til nye popkulturer som oppstår. Spørsmålet er om attraksjonen avgjøres av den generelle interessen for selvutvikling, disiplin og ny åndelighet i livsstilsmarkedet. MMA er ikke i seg selv religion, men sporten har appell inn i

¹ Jeg forstår begrepet «åndelig»/»spirituelt», «religiøsitet Trine S.Kaufman

² En masteravhandling om MMA i forhold til psykologi studie, dette av Henning Svendsen, 2011

ett marked som er preget av nyreligiøsitet.³ Derfor velger jeg å se på hvilken rolle nyreligiøse strømninger/trender i livsstilsmarkedet som kan være med på å forklare appellen. Hvordan MMA appellerer til mainstreamkulturen vil da hjelpe med å svare på dette. Ideen med denne avhandlingen er å se på hva som har gjort at subkulturen MMA har blitt en del av mainstreamkulturen.

Hva er MMA?

Mixed Martial Arts er en sportsgren som fortsatt er ukjent for mange. MMA er en kampsport som i følge utøverne har en lang historie, men som samtidig ofte omtales som «ny». MMA begynte mer som et teststed for kampsporter der de mer eller mindre uten regler kunne møtes og testes. I dag har det blitt flere regler og flere og flere organisasjoner forener seg under samme regelsystem. Det begynner å bli en stor publikumssport, spesielt i Nord-Amerika.

Forhistorien

Den moderne MMA har en lang forhistorie som er preget av forandringer. Mixed Martial Arts har i følge utøverne røtter tilbake, til det antikke Hellas. Det er ikke før tiden etter 1920 at en type oppsetning lignende MMA kom frem igjen.⁴ Videre har det utviklet seg til store organisasjoner som UFC, Strikforce og Bellator, som har mer den formen vi ser i dag. Men hvordan kom MMA til den versjonen vi kjenner i dag?

MMA er en fullkontaktsport. MMA begynte opprinnelig som et konkurransesystem der man ville se hvilken av stilartene som var best. Man satte forskjellige kampsystemer opp mot hverandre og vurderte utfallet; Henholdsvis karate, kickboksing, boksing, thaiboksing, judo, bryting, jiu jitsu og mange fler. Konkurransformen ble derfor bygget opp av forskjellige kampsporter over tid, der man forsto at man ikke bare kunne være god i et aspekt av kamp, men alle. Derfor kan alle utøvere til en viss grad, bryting, grappling⁵, boksing, thaiboksing osv. Man måtte kunne forsvare seg stående og på bakken. Det som ikke fungerte ble da fjernet og det som fungerte ble lært videre. MMA har mye felles med det gamle «Pankration» fra det gamle Hellas, i den forstand hadde Pankration veldig like regler som MMA.⁶ Dette er noe som tyder på at konseptet MMA ikke er noe nytt.

³ Kraft, 2011. Definisjonen jeg bruker har jeg fra Siv Ellen Kraft. Det er snakk om nye religioner i den form at ikke de bare er nye men er uorganiserte. De er veldig forskjellige fra hverandre men deler de at de er bitte små, dør ut ved første generasjon tilhengere og er stort sett er marginale med hensyn til samfunnsutvikling.

⁴ Gentry, 2002

⁵ Et system for leddlåser og kvelninger

⁶ <http://www.xlibrispublishing.co.uk/bookstore/bookdisplay.aspx?bookid=26003>

Noen av de første turneringene i nyere tid var «Vale Tudo» som betyr «ingen regler». Disse begynte visstnok så tidlig som 1920 tallet, i Sør-Amerika. Vale Tudo og MMA er i dag skilt som to forskjellige retninger, Vale Tudo har fortsatt et subkulturelt, kanskje nesten «underground», preg ved seg og har beholdt det å ha så få regler som mulig; mens MMA har tatt til seg flere og flere regler og har alliert seg med staten for å få bedre sikkerhet og respekt.⁷ Og kanskje for lettere å få innpass i det som er «mainstream» sport. Etter Vale Tudo oppstod flere andre MMA organisasjoner: UFC(Ultimate Fighting Championship), Pancrase, Pride FC(Pride Fighting Championship), stort sett i USA, Japan og Brazil.

Så å si de siste 10 årene har utbredelsen og populariteten økt og MMA kan nå i økende grad omtales som et populærkulturelt fenomen.

MMA og utføring

Mixed Martial Arts består av forskjellige nivåer som har forskjellige regler, amatør kamper som varierer mye i regelsystem, semi-profesjonelle og profesjonelle regler. Det som blir tatt for seg her er profesjonelle regler siden disse er noe mer like fra organisasjon til organisasjon. Reglene det hentydes til er et regelsystem som flere organisasjoner bruker som mal, «the unified rules of MMA».⁸

Det er som i boksing vektklasser i MMA.⁹ I profesjonelle kamper er det slag, spark, knær og albue med full kraft til alle områder av kropp, med unntak av skrittet, bakhodet og ryggrad. Man kan også slå på motstander når vedkommende ligger nede. Det er derimot ikke lov til å sparke eller bruke kne mot hodet på en motstander som ligger nede. Man har også lov til å bryte med hverandre, prøve å få hverandre i bakken, ta låsegrep og bruke «Chokes»¹⁰. De mest vanlige måtene å vinne på er ved «Knock Out»(K.O), vinne ved en avgjørelse eller ved å vinne med en «Submission». En «Submission» er når motstanderen viser med tegn, en såkalt «Tap» eller «Tapout», at vedkommende gir seg. Det er ingen telling i MMA proffkamper slik som det er i boksing. Når man er «ute», at man ikke lenger beskytter seg på en intelligent måte, så blir kampene stoppet. Kampene blir holdt enten i en ring, lik en boksering, eller i en «Octagon». En «Octagon» er et åttesidet bur ment for sikkerhet, buret er noe UFC opprinnelig

⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Vale_tudo#cite_note-3

⁸ Se nettsiden for UFC. Unified rules of MMA, PDF. <http://www.ufc.com/discover/sport/rules-and-regulations>

⁹ De vanligste er Flyweight 125 pounds, Bantamweight 135 pounds, Featherweight 145 pounds, Lightweight 155 pounds, Welterweight 170 pounds, Middleweight 185 pounds, Light Heavyweight 205 pounds, Heavyweight 265 pounds, Super Heavyweight over 265 pounds.

¹⁰ Såkalte Chokes eller chokeholds er låsegrep som går ut på å stoppe oksygen inntak til motstanderen.

har patent på men som de har latt andre organisasjoner bruke.¹¹ En «Octagon» eller bur begynner å bli mer og mer populært å bruke i organisasjoner, mens det er færre og færre organisasjoner som nå bruker ring.¹² Det er tre dommere som dømmer kampen på utsiden av ringen/buret og en det er en inne i ringen/buret. I løpet av en runde har kun de to utøverne og dommeren lov til å være inne i buret, i amatørkamper kan reglene være veldig varierte fra organisasjon til organisasjon. For proffkamper har de fleste organisasjoner i USA gått under «The Unified Rules of MMA».¹³

Kampsport og det religiøse.

Kampsport har vært utøvd i flere gamle samfunn som antikke Hellas og i samfunn i Østen. Ofte har kampsport blitt assosiert med religiøse tradisjoner og systemer. Men om det er noe religiøst i kampsport i og for seg er en annen sak. Men er det religiøst på den linjen som kampsporter som Shaolin Kung Fu munker blir sett på som å være? Eller er kampsport preget av noe annet?

Shaolin Kung Fu, Karate, Tai Chi og de andre østlige kampsportene blir ofte assosiert med religion, eller det antas at det er noe religiøst ved det. Shaolin er i seg selv en munkeorden som driver med Kung Fu, noe som antyder at denne typen kampsport blir forstått innenfor rammene av former for Buddhisme.¹⁴ I Japan var det, mange vil si også i dag, en blanding av en type buddhisme blandet med Zen som igjen utviklet Bushido. Bushido er en kriger kodeks lik den av riddere i middelalderens Europa.¹⁵ I Bushido var krig det sentrale. Og krigerne ble opplært til å krige. Bushido lærer at det å være kriger er det viktigste. De verdiene Samuraiene hadde var veldig viktige, den religiøse siden var mindre viktig: nettopp fordi mange av verdiene de hadde var motstridende i forhold til Buddhisme.¹⁶ Da Tsunemoto Yamamoto, 1659-1719, selv forklarer Bushido forteller han også om hans ambivalens til Buddhistiske munker, han irriteres av munker som råder samuraiene. I det at en kan ikke bare følge deres ord om empati og mildhet. Yamamoto forteller at det trengs en blanding av mot og empati.¹⁷ Men det er ikke bare østlig kampsport som har eller har hatt religion knyttet til seg. Den antikke kampsporten Pankration kan for eksempel omtales som religiøs praksis hos seg i det antikke Hellas. Lucian av Samasota skriver:

¹¹ <http://www.ufc.com/discover/sport/octagon>

¹² <http://www.bellator.com>, www.strikeforce.com, www.fightfactorys.com og www.ufc.com

¹³ Vedlegg- Unified Rules of MMA

¹⁴ Jacobsen, 2003:248-249

¹⁵ Nitobe, 1899:12

¹⁶ Ochai, 2001:20

¹⁷ Yamamoto, 2002:69-71, se også S.50

A sacred silver urn is brought, in which they have put bean-size lots. On two lots an alpha is inscribed, on two a beta, and on another two a gamma, and so on. If there are more athletes, two lots always have the same letter. Each athlete comes forth, prays to Zeus, puts his hand into the urn and draws out a lot. Following him, the other athletes do the same. Whip bearers are standing next to the athletes, holding their hands and not allowing them to read the letter they have drawn.¹⁸

Jeg tror de fleste krigersamfunnene hadde et felles verdisystem. Hos Bushido er det meget fremtredende. For disse krigerne var kanskje religion mer del av hva som lå i kulturen. Mens hos de som utviklet seg til å være krigere hadde egne verdier som var ulike de som ikke var en del av dette sjiktet. Så kan de sies å være mer åndelige enn religiøse kanskje? Dette går mer innpå senere i oppgaven.

Da jeg jobbet med oppgaven fant jeg lite religion i MMA. Men heller det at MMA var preget av eller preger samfunnet som er i dag. Med New Age for eksempel i Norge vil det være mulighet for en religiøs tilknytning til kampsport, men at det ikke må være det.

Dagens kampsport har antagelig mange religiøse røtter, men om disse røttene har betydning for utøvere i dag er en annen sak. Men at det Ny religiøse preger hvordan kampsport blir oppfattet er noe annet. Det religiøse vil derfor kanskje ha mer med hvordan samfunnet er og ikke direkte kampsporten.

MMA og ekspansjon

Mens MMA før var helt ukjent begynner denne idrettsgrenen nå å bli satt på kartet. I USA og Brasil har MMA virkelig begynt og fått sin plass. Det er flere som hevder at MMA er den kjappest voksende sporten på kloden, fotnoten er i forhold til UFC.¹⁹ Om det er den kjappeste økende sporten, men det er flere indikasjoner på at MMA øker i popularitet. Fra å være ukjent, er MMA nå også omtalt i media, også i Norge.

Ikke bare har MMA blitt mer populært å se på, men sporten har tiltrukket seg mange elever som ønsker selv å drive med MMA. Jeg vil derfor ta frem noen aspekter ved hvordan det var for 10 til 12 år siden og hvordan det er nå. I denne delen vil jeg vise at livsstilen som følger utøvelsen av MMA sporten har blitt mer appellerende i verden også i Norge, men på tross av denne veksten at den fortsatt er tabubelagt i noen miljøer i følge de intervjuede.

¹⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Pankration>

¹⁹ <http://mmafrenzy.com/246/ufc-growth/>

USA er det aviser som har skrevet artikler om veksten av seere i forhold til UFC. San Diego sin lokale avis har en artikkel skrevet av Tim Sullivan som har overskrift «Mixed martial arts` growth is showing no signs of slowing».²⁰ I denne artikkelen forteller han hvordan MMA så å si var forbudt til å få nå for kort tid siden få en kontrakt på flere millioner på FOX sports. Dette er en av de store kommersielle sportskanalene i USA. Noe som tyder på en utrolig vekst. Andre sterke tegn på vekst er når man ser på fremmøte ved MMA «events». Rogers center i Canada er en arena lik Globen i Sverige og Telenor arena i Norge bare en stor del større. Her arrangerte de UFC og hadde et stort fremmøte. Hele 55 000 personer fulgte arrangementet.²¹ Dette er visstnok mer enn på kjente ishockey kamper. Og Ishockey er en av de største idrettene i Canada. Dette sier noe om populariteten til MMA i dag.

Rune forteller selv at det har blitt bedre enn før når det gjelder sportens tiltrekningskraft. Noe som tyder på en vekst, at det blir mer og mer godtatt. Flere tiltrekkes til treningene og det har blitt en forandring i tankesett hos lederne for MMA klubber i følge Rune. Han forteller litt om denne veksten:

Det er et ganske lukket miljø, ganske stengt miljø. Folk er kanskje ikke så veldig utadvendte. Hemmelighetsfullt. Folk er ikke veldig utadvendte. Teamet før vernet om sine skills, å gjemme. Men i dag har MMA blitt såpass stort at det har blitt mer åpent. Nå deler man mer de erfaringer. Man går til hverandres klubber og deler hverandres erfaringer. Når det gjelder personer i MMA, blandet, alt fra gangstere til høyt utdannede folk.²²

Rune hevder at en blanding av alle mulige mennesker trekkes til MMA og mener at miljøet nå har begynt å åpne seg mot omverden. Alle de tre intervjuede har sine egne grunner til at de startet med MMA, men alle forteller om forskjeller som har inntruffet de siste 10-12 årene.

Josef forteller selv at MMA miljøet har vokst:

MMA miljøet har vokst veldig i Norge, når det starta var det veldig lite. Et lukket miljø(før), det var ganske tabu denne sporten i Norge. Og det har gradvis vokst i Norge. Proporsjonalt med at det har vokst eller i verden. Det har blitt mye større enn før. Nå er det sånn at hvis du spør den vanlige mannen i gata så er det langt fler som vet om MMA enn bare fem år siden. Så det er en voksende sport, miljøet også.²³

Det at sporten var tabubelagt sier noe om hvor lite sporten var godtatt. Det er noe som klart går igjennom intervjuene, det at sporten skal bli akseptert. De intervjuede mener det er for

²⁰ Tim Sullivan. ; S.1-2. <http://www.utsandiego.com/news/2011/aug/23/mixed-martial-arts-growth-is-showing-no-signs-of/?page=1#article>

²¹ <http://www.bloodyelbow.com/2011/5/6/2157484/ufc-129-does-big-business-georges-st-pierre-is-huge-in-canada>, se også <http://www.ufc.com/news/UFC-Knocks-Out-Rogers-Centre-In-Minutes>

²² Intervju 1:1, se også Intervju 2; S.1

²³ Intervju 2:1, se også intervju 1:1 og intervju 3:1

liten forståelse for sporten. Det er ofte de kommer innpå MMA og det sportslige. Dette vil det bli mer fokus på senere i oppgaven. Josef nevner også at veksten av MMA har vært merkbart stor, så å si ukjent frem til bare noen få år tilbake.

Et annet tegn på vekst i Norge er at Sverige hadde nylig UFC i Stockholm, dette var Skandinavias første UFC, i år.²⁴ Her var Simeon Thoresen første nordmann til å vinne en UFC kamp. Dette gjorde han foran flere tusen mennesker i Sverige. I forbindelse med denne seieren hadde han signering i en butikk i Oslo. Det dukket opp flere hundre personer for signeringen.²⁵ Dette er også et tegn på at populariteten øker når det gjelder MMA i Norge. Selv om miljøet begynner å bli større så er den ikke helt like kjent eller eventuelt godtatt i alle miljø, Josef nevner:

Men jeg er også student. Jeg vil ikke tro det er så populært i det miljøet, enn det er blant vennekretsene. Der kan det kanskje være et lite tabu å drive med sånne ting. Det varierer nok i forhold til åssen miljø man er i.²⁶

MMA er fortsatt tabu i noen miljø, et av disse er studentmiljøet, i følge Josef. Han er selv student sier han, om dette da tyder på at han opplever en negativ holdning i studentmiljøet er ikke direkte klart her. Tankene har han fått fra et sted, og det kan være at han har erfart personer innen dette miljøet som han føler dømmer han i forhold til hva han driver med. Noen tegn på at MMA ikke har nådd sitt fulle potensial er at de tre intervjuede snakker mye om forståelse av MMA som sport, som man vil se senere i oppgaven.

De kan noen ganger virke til å være nøye med å svare meg riktig i forhold til sporten. Noe som kan være på grunn av erfaringer slik som Erik forteller om:

Jeg vektlegger det sportslige ved det. De ser at det ikke bare er den brutale siden ved det. Men vi har hatt så sinnssykt dårlig erfaringer med media. Opplevde tidlig i Shootfighting miljøet at det kom på forsida av VG «dødssport» osv. helt tragiske greier. Vi måtte da heletiden passe på ikke å si ting som de kunne bruke.²⁷

Det Erik forteller om her er tyder på at MMA ikke har fått aksept hos alle, at det er fortsatt personer som ikke ser på MMA som en verdig sport.

Norge er fortsatt et av de landene der MMA enda ikke har helt den samme dekningen som USA, Brasil og nabolandet Sverige, men en sterk vekst er tydelig i dag. MMA er fortsatt tabubelagt i noen miljø men er på vei inn i den norske popkulturen også. Det vi ser er altså en

²⁴ UFC var i Stockholm 14 April i 2012. Se nettside: <http://uk.ufc.com/event/UFCSweden#/fight>

²⁵ <http://www.nettavisen.no/sport/kampsport/article3387348.ece>

²⁶ Intervju 2:2

²⁷ Intervju 3:3

sportsgren som i en brytningsfase både kan sees som en subkultur og som en tiltakende massekultur.

Teori: Hebdige – Partridge

Denne oppgaven baserer seg på det teoretiske tankesettet til sosiologen Dick Hebdige og religionsviteren Christopher Partridge, begge britiske. Arbeidene til Hebdige og Partridge har jobbet med, henholdsvis, subkultur/popkultur og nyreligiøsitet.²⁸

Dick Hebdige har inspirert mitt arbeid med subkulturen og hva som definerte den. Siden MMA før var og delvis ennå er en subkultur, var det vesentlig å se på hva som karakteriserte en subkultur.²⁹ Hebdige hjalp til med å gi noen ideer på hvorfor MMA kunne få den oppmerksomheten den fikk. Et sted spesifikt omtaler Hebdige hysterien som medfølger subkulturer, han fokuserer på det ambivalente ved dette, at det er en kobling mellom skrekk og fasinasjon, harme og underholdning, sjokk og skrekk.³⁰

Christopher Partridge er en meget sentral figur i den pågående diskusjonen om nyreligionene jeg. Partridge kan sies å være ledende på det nyreligiøse feltet. Et av Partridge's hovedpoenger er at det er en resakralisering av vesten. At sekulariseringen har lagt et tomrom for åndelighet og religiøsitet. I tillegg forteller han om hvordan nyreligiøsitet har blitt en del av popkulturen som er veldig vesentlig for denne oppgaven.³¹

Metode og matriale.

For å kunne svare på de spørsmålene jeg hadde og ikke hadde bestemte jeg meg for å bruke intervjumateriell. Dette er bærebjelken for avhandlingen. Når det gjelder intervjumetode er det blitt brukt kvalitativ metode.

Det er veldig mange grunner til at en vil heller bruke kvalitativ forskning, en får for eksempel mye mer utfylte svar på spørsmål. Man går i dybden av feltet man forsker på.

Måten intervjuene har foregått har vært på bakgrunn av semistrukturerte intervjuer. Man er friere i forhold til den intervjuede, man kan la den intervjuede få snakke mer fritt. Det er tre personer som har blitt intervjuet i forhold til denne oppgaven. De som har blitt intervjuet er på topp i sitt miljø, alle tre er profesjonelle utøvere; samtidig har de ulike profiler. De tre har blitt

²⁸ Partridge, 2004 og Hebdige, 1979

²⁹ Hebdige's fokus er at subkultur forbindes med stil. Stil innenfor MMA ble det ikke lagt noe vekt på i denne oppgaven.

³⁰ Hebdige, 1979:92-93

³¹ Noe som også Siv Ellen Kraft bidrar til å belyse sterkere.

anonymisert og fått navnene Erik, Josef og Rune. Josef og Rune er i tjuårene, Erik er i trettiårene. Dette er en gruppe mennesker som er vant til å få negativ omtale i presse og kan være skeptiske til personer de ikke kjenner. De som er intervjuet er derfor valgt ut av et miljø der de vet hvem jeg er. Jeg er selv en MMA utøver som kjenner til miljøet. Siden jeg kjenner nøkkelpersoner i miljøet vil jeg da kunne mye lettere få gode intervju. Det er negative sider ved denne type tilnærming, det er en fare for å bli for subjektiv, og at kjennskapet kan påvirke samtalen. Jeg har tatt dette med i betraktning da jeg selv gjorde intervjuene og skrev oppgaven. Man er rett og slett veldig nær de intervjuede. I kvantitativ forskning ville dette ha vært et mindre problem, siden man holder seg mer adskilt fra personene man får informasjon fra.³² Samtidig så vil jeg vite hva jeg skal spørre om for å finne nyanser innenfor miljøet som ellers ville vært vanskelig å få, i tillegg vil de intervjuede føle seg mer trygge i forhold til meg som intervjuer. Et annet problem kan være at det en finner ofte kan være vanskelig å reprodusere. Dette er fordi det ofte er ustrukturert og det kommer an på hvordan den som intervjuer nettopp intervjuer. I tillegg har man problemet med generaliseringen, i denne oppgaven har jeg fokusert på en klubb. Det jeg finner der vil nok kanskje ikke dette stemme med alle klubber i Norge. Generaliseringen er imidlertid ikke målet for denne oppgaven. Det er viktigere å si noe interessant om det feltet jeg faktisk studerer.³³ En har en utfordring til som er viktig å huske, nemlig at det kan være vanskelig å vite hvordan forskeren faktisk fikk informasjonen. Hvordan det ble gjort hvem som ble valgt for intervju og hvorfor. Det kan ofte være at forsker ikke er helt klar på hvordan intervjuene foregikk og hvordan spørsmålene ble stilt.³⁴

Intervjuene er godkjent av NSD på den måte at de pr. telefon mente at det ikke var nødvendig med en offisiell godkjenning. Som var på grunnlag av hvilken informasjon jeg samlet om de intervjuede og at jeg sletter all sensitiv informasjon i det jeg leverer oppgaven.

Plan for oppgaven

I denne oppgaven vil jeg få frem hva som definerer MMA miljøet og de som er i dette miljøet. Jeg vil diskutere hva som kan være appellerende eller uappellerende i forhold til det jeg kaller livsstilsmarkedet som jeg mener eksisterer i samfunnet i dag.

Et livsstilsmarked, som jeg vil gå i dybden på senere, er at mennesker i et samfunn velger mellom livsstiler som de vil bygge opp livet sitt med og eventuelt assosieres med. Oppgavens

³² Bryman, 2008:391

³³ Bryman, 2008:391-392

³⁴ Bryman, 2008:392

diskusjon er heletiden sett i lys av at MMA har vært en subkultur men er i ferd med å bli del av populærkulturen.

Første kapittel går ut på å beskrive hvordan miljøet i den utvalgte MMA-klubben er igjennom verdier og samhold. Hva som kreves hos hver av de som er en del av miljøet og hvilke verdier de har og hva som preger samholdet de har.

I andre kapittel vil livsførselen til MMA utøvere bli tatt for seg, dette i forhold til det å være en atlet og hva dette livet krever og da hva i dette livet som appellerer til livsstilsmarkedet.

I tredje kapittel, som heter Selvutvikling og Fighterspirit, vil det bli tatt for seg hvor vesentlig utvikling er for MMA utøvere. Det vil også bli sett på viktigheten ved det å være en fighter og ha fighterspirit, også hvor vesentlig dette er for en MMA fighter.

Fjerde kapittel er en avsluttende del som tar opp det at MMA har gått fra å være en subkultur til en popkultur, da også hva det er å være en subkultur og popkultur. Det nyreligiøse er med her fordi det har mye å si for samfunnet i dag og det kommersielle livsstilsmarkedet, så har det også mye å si for hvorfor eventuelt MMA begynner å bli mer populært. Og etter dette er det tatt opp MMA i forhold til livsstilsmarkedet tilslutt.

Kapittel 1: Samhold, verdier, tydelige regler

Her blir det sett på det sosiale og appellen dette eventuelt har utad. I et miljø som MMA miljøet så vil det være visse regler, noen av disse er bevisst andre er ikke. De viktigste reglene kan se ut til å være respekt, ydmykhet og samholdet. Det som er veldig interessant er at det sentrale med samholdet er en av de delene av MMA som betyr mye uten at de kanskje er helt klar over det selv. Mens verdiene som respekt og ydmykhet var mer tydelige tenkt igjennom av de intervjuede.

Samhold

For å få et lite innblikk i hva det betyr for dem, det med samhold, så ser man at det at det er dårlig samhold er negativt og det med godt samhold er positivt. Med andre ord, samholdet er svært viktig for Erik som blir spurt om å fortelle litt om MMA miljøet og da svarer han:

På den tiden vi var på [forrige treningssted] var vi mye tettere, det var et tettere miljø. Mye mer sånn at folk hadde mer relasjon på fritida. Det ble mer som en familie, mens når vi flyttet derifra til dit så gikk folk litt forskjellige veier. Så ble det veldig, det ble

brutt på en måte. Vi hadde ikke det samme tette miljøet som var. Jeg opplever kanskje det at det har blitt, at det har kommet litt tilbake til det det var.³⁵

Et poeng er at samholdet er viktig her, man ser det at Erik, på et spørsmål som egentlig ikke dreier seg direkte om dette, så svarer han med å fortelle om hvordan det var, og hvordan det er nå. Hovedfokus da på samholdet mellom medlemmene. Det virker til å være et veldig sterkt forhold det er snakk om. På spørsmålet om det var noen koder i MMA gikk han igjen inn på det med samholdet, «Det samholdet som er på trening, det er mange som blir overasket over hvor bra det er. Folk har litt fordommer. Men når de ser hvordan det er så blir de overasket»³⁶. Det er usikkert om han her igjen tenker på samholdet på lik måte som det som ble nevnt ovenfor. Men det at samholdet ble nevnt igjen i seg selv og at det ofte er bedre enn det folk tror vil si at han ser på samholdet på noe som er veldig viktig at fungerer. Josef og Rune går litt dypere i hvordan miljøet er spesifikt. Der Erik er litt mer vag men allikevel understreker hvor viktig det er, ta de to andre og går litt mer i dybden på hvordan miljøet fungerer. I følge Josef er man avhengig av hverandre og man får et spesielt forhold. Josef forklarer selv:

Det er slik at hvis man sparrer hardt så går det hardt for seg. Går du rolig går det rolig for seg. Så fort du starter temposkiftet så sprer det seg til motstanderen din. Da blir sparringa på samme måte. Det er jo veldig sånn at man blir avhengig av hverandre, hvis ikke du bidrar med noe så er det ingen som gidder å bidra noe til deg. Så det er en sånn, spesielt hos oss, er det en sånn kode at en skal hjelpe hverandre mot match å stille opp. Når du skal ha oppkjøring til match så får du forhåpentligvis den hjelpen du trenger, da gjelder samme andre veien. Å det oppstår jo et spesielt vennskap. I og med at man møtes dag inn og dag ut. Svetter og gir alt på daglig basis. Man er nede i kjelleren og man er på topps. Man er sammen med folk på den måten så får man et helt spesielt forhold til hverandre.³⁷

For å kunne være avhengig av hverandre må en ha et samhold som fungerer. Man må forstå hverandre. Josef forteller at man får et spesielt vennskap, man trener med hverandre dag inn og dag ut. Han forteller at man opplever masse sammen, høydepunkter og dårlige tider sammen. Noe som knyter bånd. Det å stille opp for hverandre, noe som betyr noe for mange av de som er en del av samholdet. Man har noe som binder hverandre sammen, noe man får hvis man blir en del av miljøet. Miljøet har en attraktiv dimensjon for å delta, være en del av en gjeng som kan passe på en. Og forstå en.

³⁵ Intervju 3:1

³⁶ Intervju 3:5

³⁷ Intervju 2:3

På treningene er det mye kameratskap, også mellom treningskamerater. Miljøet er veldig fint der, jeg har trent mange ulike plasser, ulike klubber og det er det er veldig sjeldent det er dårlig holdning i forhold til hverandre. Det er veldig koselig miljø.³⁸

Her svarte Rune på spørsmålet om hvordan MMA miljøet var, om det nevnes for intervjuer for å få sporten til å få et positivt lys eller ikke kan være usikkert ved tanke på at dette var svart på et av innledningsspørsmålene. Men man kan se videre i intervjuet at det er noe som blir ofte nevnt i en eller annen plass her og der i intervjuet.

Veldig vanskelig å beskrive, men det er en ting som når man holder på med MMA så... Mellom fighters får et spesielt bånd. Det gjør man. Det er veldig lett å prate med en MMA fighter, selv om man ikke kjenner han. Fordi man er på samme nivå, ja, antagelig ser våre liv veldig like ut.³⁹

Det er spesielt delen med «Mellom fighters får et spesielt bånd», som da vekker interesse i denne sammenhengen. Det spesielle båndet tyder da på at de som trener sammen har et enda nærmere bånd? Josef snakket også i sitt intervju om det spesielle båndet. Josef hentyder til dette båndet flere ganger.

Fightere går gått overens med hverandre på tross av om de kjenner hverandre eller ikke sier de intervjuede. De som trener sammen i team, de har enda et nærmere bånd. Rune hjelper med å understreke dette poenget:

Når det gjelder sparringen leser man hverandre, spesielt når man har holdt på en stund. På starten vet man ikke helt hvordan man skal te seg. Man kan gå inn helt vilt eller man tør ikke gjøre noen ting. Men når du har holdt på en stund så trenger man bare noen sekunder med din sparrings partner før du skjønner hva det dreier seg om, om man skal gå hardt eller teknisk eller langsomt eller hvordan man skal gå. Man tilpasser seg til å gå på samme nivå. Så ofte trenger man ikke engang samtale, for å regulere nivået. Man bruker bare uttrykk og holdning. Det er litt magisk språk man har. Det er veldig merkelig, men man merker på den andre hvordan man vil legge det, hvilket nivå man vil legge det.⁴⁰

Som nevnt over har Erik ikke så mye ekstra å si om miljøet i detalj, men at det er viktig kan sies rimelig ved tanke på sammen lignelsen om miljøet som familie.

Forståelsen

Med begrepet forståelse her mener jeg det at utøverne føler seg misforstått. De føler at ikke det er forståelse for hva de gjør og for at MMA er en sport på lik linje med andre mainstream idretter. I tillegg er forståelsen både rettet mot samfunnet og sin egen familie og venner.

³⁸ Intervju 1:1

³⁹ Intervju 1:2

⁴⁰ Intervju 1:3

Denne delen dreier seg også om forståelsen utøverne har for hverandre og hvordan eventuelt dette kan styrke båndene de har. I samholdet til gruppen er forståelse av hverandre og til opplegget rundt MMA viktig.

Idrettsforståelsen

Hos Erik er det mer forståelsen for det sportslige i MMA mer tilsynelatende viktig. Dette er noe alle de tre deler, viktigheten med å poengtere det sportslige. Forskjellen på Erik og de andre to er at han oftere kommenterer viktigheten med det sportslige. Erik forteller selv:

Folk som kjenner meg, synes det er litt spesielt det jeg driver med. Fordi de kjenner meg som en rolig person. Det er veldig mange som, «er det mulig at du driver med det?». Folk synes jo det er sprøtt. Det jeg driver med. Men er veldig positive, når jeg forklarer. Jeg vektlegger det sportslige ved det. De ser at det ikke bare er den brutale siden ved det.⁴¹

Dette er mye i form av hva andre utenfor miljøet forstår og hvordan Erik ønsker at det skal se ut, MMA, for folk utenfor miljøet. Han setter pres på denne forståelsen med dem han trener med som han forklarer, «Det har vært veldig viktig for meg, vertfall hos de som har trent i mine klubber at ikke skal den holdninga attityden som er sånn tøffe, men legge vekt på det sportslige.». For Erik er en felles forståelse viktig i forhold til hvordan man ser på MMA. Denne forståelsen må være i treningsmiljøet til Erik. Det er med Josef og Rune at dette virkelig begynner å bli interessant i forhold til samholdet. Det er Rune og Josef som går i mer detalj om hvorfor samholdet til MMA for utøverne er viktig. Som nevnt går de andre mer i detalj inn på hva det er folk forstår og eventuelt ikke forstår. Det sportslige ble nevnt av Erik, men Rune forklarer litt dypere hva det er han jobber med at folk skal forstå:

Det jeg tror at selv om folk aksepterer sporten og hva jeg driver med er det vanskelig for folk å forstå at jeg er idrettsmann på elite nivå, som holder på med sporten på et veldig veldig høyt nivå. Det er andre som driver med fotball og hockey på veldig høyt nivå får mye respekt for det. Folk forstår at de holder seg unna drikke «følger alt til punkt og prikke». Men den biten er det vanskelig å få inn at gjelder for oss også, vi tar vår sport like seriøst som alle andra trener presist like mye å ... så det er vanskelig å få folk til å forstå at det er en elite idrett på toppnivå og ikke bare en hobby.⁴²

I følge Rune er MMA tilsidesatt i forhold til andre idretter og blir ikke tatt seriøst i den form at MMA er en ekte idrett. Dette er noe som gjenspeiler seg hos Josef når han blir spurt om hvordan han tror andre ser på MMA:

Jeg tror det er fort gjort å generalisere, det er veldig mange som ser på det som brutal slåssing, veldig primitivt. Jeg synes ikke at det er det. Det krever veldig mye i forhold

⁴¹ Intervju 3:3

⁴² Intervju 1:2

til selvbeherskelse. Det krever sinnsykt mye i forhold til å jobbe for målene sine. Man må ha langsiktige mål. Som jeg har sagt tidligere så må man ofre sinnsykt mye for å kunne satse stort på den idretten her. Hvis du sammenligner med andre idretter så vil jeg kalle de som driver med dette(MMA) toppidrettsutøvere. Fordi de trener like mye som, om ikke mer enn, andre toppidrettsutøvere. Men samtidig har de ikke det samme støtteapparatet rundt seg som andre toppidrettsutøvere har. Som for eksempel langrenn, fotball, håndball og alle disse andre etablerte idrettene. Som har tilgang til olympiatoppen, fysio- terapeut, de får sponsorer. Spesielt i Norge, ved tanke på det norske miljøet, må man ofre ekstremt mye fordi man ikke har dette støtteapparatet rundt seg og de samme mulighetene som andre idretter.⁴³

Det MMA sliter med, i følge de intervjuede, er et dårlig rykte. I den form at MMA ikke er på nivå med annen idrett og er bare vold uten teknikk. Som Rune har hørt folk si «Det er sport uten teknikk, det er bare vold»⁴⁴. Ved at så mange har negative syn på MMA og at de som idrettsutøvere ikke får den respekten de mener de fortjener kan dette være en grunn til at samholdet blir satt så høyt. Erik nevner for eksempel en episode som hadde skjedd der media hadde gått inn i miljøet, prøvd å få et intervju. Da med falske intensjoner, de hadde da gjort om saken til noe negativt. Erik forteller:

Jeg ble litt sånn, at jeg synes det var viktig å gå i media også, mens Joachim og Jon Olav valgte å skjerme seg helt fra media. Fordi de blei jo også ordentlig rævkjørt av media. De ble fulgt av tv2, de ble fulgt en hel dag av media. De hadde kryssklippet masse og Jon og Joachim så hadde de sittet å «UUææøøø...»(ikke blitt intervjuet bra) nei det var ordentlig dårlig klippet. De hadde kryssklippet med gateslagsmål og MMA. Alle sa «neeeei», alle holdt på å dø. Joachim og Jon Olav er ikke de flinkeste i intervju så de bestemte seg for «aldri mer!». Men jeg har heletiden sagt at det viktig å gå i media å vinkle ting riktig å si de riktige tinga. Selv om media heletiden har vært mot oss så er det først nå media har endret seg. Å velge å se på det sportslige.⁴⁵

Ut ifra den informasjonen som blir gitt her kan det være stor grunn til å være skeptiske til folk utenifra, men det er ikke det de legger vekt på det er mer det å bli tatt på alvor når det gjelder sporten sin.

Kamp, kameratskap og samhold

Forståelse er også nøkkelen til samholdet i miljøet. Rune forklarer hvorfor samholdet er viktig når det gjelder forståelse, «Det spiller ingen rolle, jeg kan snakke med mine brødre, mine beste kompiser. Uansett hvor mye jeg prøver å forklare for dem så kan ikke riktig forstå. Du må drive med det for å forstå.»⁴⁶. Rune poengterer her at forståelse er vanskelig for utenforstående. I miljøet derimot forstår man hverandre. Dette er potensielt en svært

⁴³ Intervju 2:2-3

⁴⁴ Intervju 1:2

⁴⁵ Intervju 3:3

⁴⁶ Intervju 1:2

ekskluderende tankegang: Du må være en del av gruppen for å forstå. Josef er mindre ekskluderende. Der Rune hentyder til at du må drive med MMA for å forstå og at det er MMA du må drive med, der er Josef mer åpen. For ham er det en generell forståelse som befinner seg i miljøet, ikke bare forståelsen av MMA men også andre deler av livet som han selv sier «Angående sånne ting, veldig mange på treningen har en veldig felles forståelse for hva vi mener er feil med samfunnet, og hvordan folk behandler hverandre og hvilke ting folk vektlegger. Som vi synes de vektlegger feil.»⁴⁷. Man har sammen et verdensbilde, dette kan være tilfeldig og det er ikke nødvendigvis alle som er samfunnskritikere i miljøet, men at det blir nevnt i seg selv er veldig interessant. Som betyr at vedkommende tenker på det, som kan bety at det er viktig i sammenhengen. Rune kommer inn litt dypere på detalj hva som kan skape samhold i miljøet, «Man knyter bånd når man slåss med hverandre. Man kommer nære hverandre og man tester hverandre. Man takker hverandre for det etterpå».⁴⁸ Rune forteller mer på et annet spørsmål, «Samtidig blir jeg aldri lei av det, vil ikke dra fra det. Må ha det rundt meg hele tiden. Det er kameratskapet og de rundt meg».⁴⁹ Her ser man hvor mye dette miljøet teller. Det er Rune som gir mest dybde utover det å si at det er et bra miljø og vi trives, men Josef nevner flere ganger det spesielle vennskapet som for eksempel da han åpner svaret på et spørsmål med, «Miljøet er veldig bra, man får et spesielt kameratskap fordi man bruker så mye tid sammen.»⁵⁰. Det som blir spørsmålet videre da kanskje er hva er et «spesielt» vennskap?

Verdiene.

For de greske filosofene var moral like viktig som det å være dyktig kroppslig.⁵¹ Noe det også ser ut til å være hos de tre som ble intervjuet. Intervjuene viser at miljøet er det verdier som ydmykhet og respekt som går mye igjen hos de intervjuede. Det er da i MMA miljøet tilsynelatende en del av det som medlemmene har som en verdi. Det samme gjelder viljen til å ta seg igjennom tøffe utfordringer, det å være tøff.

Respekt

Respekt fremstår som en kjerneverdi i MMA-miljøet. Denne respekten snakker Erik om i forhold til om det er noen koder i MMA, i løpet av svaret nevnes dette:

⁴⁷ Intervju 2:5

⁴⁸ Intervju 1:4

⁴⁹ Intervju 1:5

⁵⁰ Intervju 2:5

⁵¹ Endsjø, 2002:128-129

Men samtidig mener jeg at man i en MMA trening har den respekten overfor de andre. Har respekt for den man trener med og at man legger lista i forhold til hvilket nivå man er på. Det er en sånn naturlig greie.⁵²

Man har respekt for hverandre og hverandres nivå, klart å vise hverandre riktig respekt og det er naturlig for det miljøet han er i. Josef forteller selv at det er en stor respekt for andre som driver med sporten, dette er da i forhold til hvor mye som må ofres for å drive med MMA. Han nevner dette første gang da han ble spurt spørsmålet om hvordan han ser på andre utøvere av MMA:

Jeg har jo, det er jo en ganske stor respekt blant folk som driver med sporten. På grunn av at man har innsikter i hvor krevende sporten er. Hvor mye tid og energi man må ofre. Ikke bare tid og energi men man må jo ofre mye sosiale gleder også. Man har jo ofte en felles respekt og forståelse for hverandre. Det finnes jo unntak selvfølgelig, men som regel er det slik.⁵³

Respekt er noe de har for hverandre, men hvor viktig respekt er utad kan også være viktig. Med andre ord, respekt er generelt et viktig fundament hos utøverne i MMA miljøet. Respekten går også over til fightere som ser overvektige ut, alle tre forteller om at de synes dette er «kult». Dette kan være grunnet den respekten de har for mennesker som går sin egen vei. Noe som de nevner i sine intervju.

Du skal ikke undervurdere. Men samtidig på et profesjonelt nivå, vil det være luredt å kutte fett. Men det kan jo være vanskeligere for noen å gjøre det. De har kanskje en annen genetisk oppbygning kanskje enn andre. Jeg har full respekt for respekt, det er flere av mine favoritt fightere som ser litt overvektige ut...⁵⁴

Det å ikke kutte fett gir en viss respekt av den grunn at det er vanskeligere å være på topp nivå med fett på kroppen for da vil ofte de en møter ha det du har i fett i muskler. Det betyr at denne personen vil være mye større enn deg. Med andre ord, det er vanskelig. Å en ting de intervjuede har felles er at de har respekt for mennesker som får til ting som er vanskelig. Videre innenfor litt samme tankegang har man Rune som forteller hva han synes om overvektige fightere:

Nå ser man færre og færre fete tungvektene, de er nå stort sett store muskelløse og atletiske. Det kommer fortsatt opp noen av dem(fete). Ved første blick så har man ikke den samme respekten for dem. Man tenker «har ikke han gjort sin løping». Samtidig da så ser man på Mark Hunt og de der som er veldig gode fightere. De er riktige krigere. Når man ser på de så er de like bra som de andre. Man blir imponert, så mye fett som Roy nelson har og allikevel kan gå full fart i tre runder uten å bli sliten. Bare

⁵² Intervju 3:5

⁵³ Intervju 2:2

⁵⁴ Intervju 2:10

kjører jernet. Da skjønner man at de trener like mye som de andre, de har kanskje ikke de samme genetiske forutsetningene som de andre har.⁵⁵

Rune respekterer dem som tørr å trosse odds. Han har mye respekt for dem som får til ting selv mot at det er vanskelig for dem. Respekt for tøffhet er også et fenomen som ser ut til å stemme for alle de tre intervjuede. Det kommer frem i det Rune snakker om heltene sine og hva som er viktig hos en helt:

Det er han som har gjort det best i fra seg fra Skandinavia. Ikke bare at han gjorde det men han gjorde det når han ikke hadde noen rundt seg som visste noe om det, allikevel tok han seg selv til verdens elite nivå, han gikk kamper mot folk som hadde mange rundt seg. Sånn som i Japan. Å komme seg dit(han er) er ganske fantastisk.⁵⁶

En stor respekt for det å kunne få til ting uten egentlig å ha noe utgangspunkt som sier at det skal kunne gå. Den samme tanken er hos Josef:

Han har ikke hatt noe som helst støtteapparat rundt seg. Han har vært verdensmester i noen av de største organisasjoner som er, så når han drar til Japan så er han en kjendis. Han har gjort det så bra.⁵⁷

Igjen ser man det at det å få til store ting selv om man ikke har et apparat rundt seg gir respekt. Akkurat som overvektige fightere, som på tross av sine tilsynelatende svakheter trosser dette og gjør at folk gir dem respekt.

Det er flere dimensjoner av respekt, hvis en kan si det, hos de intervjuede. Respekten utenifra og i forhold til tilhengere, publikum osv., og i forhold til andre idretter. Dette er noe som tilsynelatende er viktig for de intervjuede. Erik forteller:

Fans og sånn har blitt mer utdannet på hva som skjer faktisk. Har jo sett det fra dag en og sånn at Japan og sånn som har et publikum som er så interessert og vet alle bevegelser og de klapper når du gjør «reversal»(å bytte fra en vanskelig posisjon på bakken til en god en), men så har du på samme tid amerikanske publikum som bare klappa hvis du så de slo på hverandre.⁵⁸

Følelsen av at publikum har respekt for hva du gjør, på den måten at de forstår hva en gjør som utøver av sporten. Rune nevner også lignende type utenifra respekt problem overfor de som driver sporten:

Det er andre som driver med fotball og hockey på veldig høyt nivå får mye respekt for det. Folk forstår at de holder seg unna drikke «følger alt til punkt og prikke». Men den

⁵⁵ Intervju 1:12

⁵⁶ Intervju 1:7

⁵⁷ Intervju 2:8

⁵⁸ Intervju 3:4

biten er det vanskelig å få inn at gjelder for oss også, vi tar vår sport like seriøst som alle andre trener presist like mye å.⁵⁹

Det er følelsen av at sporten de driver med ikke får den respekten de fortjener i forhold til andre idretter som er noe mer etablert hos publikum.

Ydmykhet

Ydmykhet er en verdi som er sentralt til stede i intervjuene med Josef og Erik. Hos Rune er det ikke er så lett å finne snakk om ydmykhet, men han snakker desto mer om det å være et godt menneske. Mens både Josef og Erik ligger omtalen av det å være ydmyk i mye av intervjuet bevisst og kanskje ubevisst.

Du går en del matcher som det ikke er helt sikkert at du vinner. Det kan gå begge veier. Men at du tar utfordringen, selv om det går bra eller dårlig, så kommer du ut fra det. Med en ny erfaring, og det vil jo forandre deg. Uavhengig om du vinner eller taper så lærer du å være mer ydmyk eller mer arrogant(ler litt).⁶⁰

Det er en ydmykhet igjennom dette utsagnet, det å være klar på at det er ikke sikkert en vinner og det er ikke det som er viktig. I tillegg blir det nevnt ydmykhet, mens arrogansen blir nevnt med en litt spøkefull tone. Det kan da være en indikasjon på at ydmykheten er det viktige mens arrogansen er noe som i og for seg er viktig, men ikke som en verdi i MMA miljøet. Det å bli arrogant eller «superstar», som Erik kaller det, er for ham en enorm fallgrube. Han utfyller dette i dybden når han svarer på det å være en fighter:

Det tror jeg er viktig. Også i medgang at du ikke mister hodet, blir superstar. (intervjuer smiler, den intervjuede holder seg alvorlig og ser nøye på intervjuer og sier konkret) Jo, men jeg mener det er veldig viktig. Være ydmyk heletiden. Heletiden være ydmyk. Du kan godt vite at du er bra å gjøre det bra, det viser hvilken karakter du har hvis du er ydmyk, da fremstår du som et bedre menneske. Det mener jeg er veldig viktig for en fighter. Du tar en utfordring, står på, jobber beinhardt, disiplinert og ikke miste hodet når du har medgang. Bare jobber enda hardere, være ydmyk.⁶¹

Erik går veldig i detalj, og er nøye med at intervjuer forstår hva han mener. Det skal ikke være noen misforståelse. Han forteller også hva det da vil si å være et godt menneske i sine øyne, selv om du er veldig dyktig og vinner mange kamper og allikevel holder seg ydmyk. Et tydelig tegn på at ydmykhet er en ønsket verdi er når Josef prater om sin helt:

[Helten] har vært verdensmester i noen av de største organisasjoner som er, så når han drar til Japan så er han en kjendis. Han har gjort det så bra. Samtidig så har han beina

⁵⁹ Intervju 1:2

⁶⁰ Intervju 2:4

⁶¹ Intervju 3:7-8

så godt planta på jorda. Han er en av de mest ydmyke personer som jeg kjenner. Samtidig som han er en av de som har oppnådd utrolig mye i livet sitt.⁶²

Veldig likt det Erik snakket om, det å gjøre det veldig bra, være utrolig dyktig og allikevel fortsatt være ydmyk. Det å være ydmyk er veldig viktig for Josef, ikke bare i forhold til at andre skal ha ydmykhet men at han selv også skal være ydmyk. Noe det kan virke til at han følger selv. Man ser det klart ved spørsmålet der han ble spurt om hvordan det føles eventuelt å være en helt for andre:

Det er veldig givende for meg, det at de har funnet inspirasjon i denne sporten her. Jeg har kunnet hjelpe dem litegrann i å komme inn her sånn. Så vet ikke om jeg ville ha kalt meg «helt» for dem, men det er kanskje å gå litt langt, være arrogant. Men jeg er veldig glad for og kanskje vært et lite forbilde for dem at de kan satse på sporten og det går an å gjøre det. De har flere muligheter enn dem hadde sett for seg i utgangspunktet. Ville ikke kalt meg helt(hehe) det er å gå litt for langt(humrer litt). Det håper jeg ikke at jeg er(ler litt).⁶³

Det kan se ut til at Josef er nervøs for å opptre arrogant, det er et meget stort press på hvor viktig det er å være ydmyk. Josef tar det å være ydmyk alvorlig. Hos Rune ser man litt hvordan dette fungerer i praksis, ved tanke på hvordan nye folk oppfører seg i forhold til det å være ydmyk:

Som regel er du ny på et sted, så er det ikke så lurt å kjøre på for hardt. Det er vel. Ofte så er man veldig. Man tar imot nye folk veldig bra. Ønsker de velkommen. Men samtidig er de litt spente på hvor bra er de. Det finnes en liten spenning der. Er den nye personen litt for tøff, vil man vise hvem som bestemmer.⁶⁴

Ydmykheten fremstilles som automatisert, enkel. Via trening vil du uansett lære deg en type ydmykhet. Man må være ydmyk når man får lov til å komme og trene i miljøet, hvis ikke vil man da antageligvis ikke passe inn i miljøet. Denne ydmykheten er viktig ifølge Josef:

Og innenfor MMA, når man trener så mye som man gjør så kommer kanskje den at man blir litt mer bevisst på ting med på kjøpet på grunn av at man, når man starter med kampsport starter man på bar bakke. Det er mange som er bedre enn deg som setter deg på plass. Det er viktig å se tilbake på at man også har startet et sted. Man også har vært som alle andre mennesker på et tidspunkt. Å det å lære seg ydmykhet som man ofte lærer seg på starten når man lærer seg kampsport. Å det er viktig at man lærer så godt at man ikke glemmer det når man blir god..[liten pause].. Eller bedre (ler).⁶⁵

Josef forklarer at denne ydmykheten må læres før en blir god i sporten. Dette kan være i forhold til at når man blir bedre vil man lettere falle for fristelsen av å se på seg selv som et

⁶² Intervju 2:7

⁶³ Intervju 2:7

⁶⁴ Intervju 1:3

⁶⁵ Intervju 2:12

bedre menneske i forhold til andre utøvere. Denne måten å lære ydmykhet forklares kanskje av Rune: «Den tiden trente jeg bryting. Når han var ferdig med bryting så ville jeg teste MMA. Etter første trening, fikk jeg juling. Jeg ble veldig imponert hvor dyktig de var.»⁶⁶ Josef forteller lignende historie om sine egne opplevelser. Det at han fikk juling og deretter fikk en respekt for dem og forstod hvor dyktige de var. Det virker nesten som en initiasjonsrite som alle fightere går igjennom.

De intervjuede forteller om mange aspekter ved sitt miljø som er veldig attraktivt for dem, også de spillereglene som følges av de som er involvert. Det dreier seg om å ha et godt samhold, ha et sted der man har forståelse for hverandre og deretter et sett med verdier og spilleregler som medlemmene må følge. Ydmykhet er svært sentralt for de intervjuede, men det er også samholdet. Man får et sted man kan føle seg hjemme men det kommer ved en bekostning at du må følge reglene. Det er flere av de sidene de intervjuede sikter til som kan være svært appellerende utad mot popkulturen, nettopp det å ha en gruppe å tilhøre til som også har vært noe på utsiden som gjør deg litt spesiell hvis du er en del av det.

Kapittel 2: Atleten

I dette kapittelet vil jeg omtale MMA- utøveren som en atlet, en person som trener kroppen systematisk på en viss måte for å bli bedre fysisk og i tillegg, i følge de intervjuede, også mentalt. Jeg definerer i tillegg de intervjuede som eksempler på nåtidens asketer.⁶⁷

I denne oppgaven brukes begrepet atlet om en som søker å vinne, trener, blir satt på prøve, utfordrer seg selv fysisk og mentalt, går kamper. Dette er da snakk om utøvere som karakteriserer seg som «fightere» og ikke de som kun trener MMA. Min hypotese er at det kan være slik at de intervjuede på sin måte er en type «ledere», litt som yogiene fra hinduismen er for dem i vesten som søker en liten slurk av visdom og den livstilen de har å by på. Treningen og livet kan virke ekstremt men det er en del av det som skal til for å appellere mot «Mainstream». Asketisme som er livstilen og metodikken utøverne følger er både tiltrekkende og frastøtende samtidig.⁶⁸ Dette er fordi du gir fra deg mye av det livet som

⁶⁶ Intervju 1; S.1, se også Intervjue 2:2

⁶⁷ Ordet asket kommer fra gresk og betyr idrettsutøver, kanskje den mest kjente: Antonius. Endsjø, 2002:8-11

⁶⁸ Asketisme er brukt på den måten Endsjø bruker det i forhold til sin bok. Det at det er en link mellom det å være en asket og det å være en atlet. En asket i denne konteksten er basert på Antonius som var en religiøs mann, men som samtidig brukte atletiske termer som da linket disse to ordene, asket og atlet, sammen. Endsjø, 2002:125-130

livsstilsmarkedet tilbyr. Det er her man får se at MMA tilbyr en full pakke, noe som kan være attraktivt i livstilmarkedet. Det kan være artig å vite at Platon fikk Sokrates til å bruke den atletiske treningen som en metafor for trening av sjelen skulle trenes og formes. Mange forskjellige filosofiske retninger fortsatte å bruke denne tradisjonen etter Platon og Sokrates, som å se asketisme som den sanne formen av atletisk kontroll.⁶⁹

Livstil

Det er flere tydelige elementer som karakteriserer de intervjuede: de har dedikasjonen, beherskelse, kontroll og balansen i livet, fravær av fest og drikke også. Som nevnt tidligere, har de et visst samhold. Beherskelse og balanse er noe som går igjen hos de intervjuede.

Asketlivet som ofte blir assosiert med det å leve uten kone og barn, leve litt mer utfordrende. Det å gi opp goder i forhold til en vanlig jobb der du tjener gode penger. Å gi opp det livet for å leve med MMA. Det med hvordan de lever er noe som går igjennom hele intervjuet til alle tre som blir intervjuet. Levemåten virker til å kreve at festing blir holdt til et minimum. Der Rune blir spurt om hva andre synes om det han driver med, altså MMA, er dette et noe av svaret han gir:

Det jeg tror at selv om folk aksepterer sporten og hva jeg driver med er det vanskelig for folk å forstå at jeg er en idrettsmann på elitenivå, som holder på med sporten på et veldig veldig høyt nivå. Det er andre som driver med fotball og hockey på veldig høyt nivå og får mye respekt for det. Folk forstår at de holder seg unna drikke «følger alt til punkt og prikke». Men den biten er det vanskelig å få inn at gjelder for oss også, vi tar vår sport like seriøst som alle andra trener presist like mye⁷⁰

Her forteller Rune hva han er, altså en idrettsmann på elitenivå. I tillegg til dette så forteller han litt hva det innebærer, det å holde seg unna drikke. Noe som kan kreve ekstra mye i sosiale settinger i forhold til det å være på byen uten å drikke alkohol hvis hans vennekrets gjør slikt. Rune kommer inn på dette emnet litt senere i intervjuet, der går han inn på hva han igjen streber etter:

Jeg kjenner meg sunn og frisk og eter bra. Jeg streber heletiden til å bli et sunnere og friskere menneske. På grunn av at jeg vil nå mine mål i MMA. Det gjør man ved å være det. Ville fokusere på min helse og fikse ting rundt meg mye bedre. Så det gir meg uhørt mye. Jeg blir mye sterkere mentalt av det. Får mye glede ut av det.⁷¹

En anstrengelse, for å bli et sunnere menneske. Altså det å jobbe med seg selv for å nå målene han har satt seg. Rune sier at ved å følge disse personlige reglene så blir han sterkere mentalt

⁶⁹ Endsjø, 2002:126

⁷⁰ Intervju 1:2

⁷¹ Intervju 1:5

og får mye glede. I en bisetning nevner han også det med «fikse ting rundt meg mye bedre», hva kan dette tyde på? Det kan være at han må sette alt rundt seg i orden, eller det kan være at han må få de rundt seg til å forstå hvilken dedikasjon han må gi til MMA, eller det å ha kontroll. Rune opplyser om de negative sidene ved hans dedikasjon:

Det finnes ulemper ved det også, vet ikke om du vil vite det også? Innen man kommer inn i MMA miljøet har man venner utenfor. Du har familie og den øvre delen. Ditt øvre sosiale liv blir lidende. Jeg har veldig vanskelig for å finne meg kjæreste for eksempel. For jeg har ingen tid for å treffe dem. Så det er veldig vanskelig. Å få i orden. Så det er det som en får ofre da. Det er vanskelig at, jeg kan ikke, vennene mine vil det ene og det andre. Reise ut og feste til helga. Men det kan jeg ikke, jeg blir i dårlig form av det. Så jeg prøver å balansere litt. Men det er ikke alle som har. De utenfor har ikke forståelse for at jeg må trene to ganger om dagen. De mener jeg ikke trenger å trene så ofte, kan du ikke trene tre ganger i uka som en normal person gjør.⁷²

Det kan være at hær kommer det noe frem det med å fikse ting rundt seg mye bedre som Rune nevnte over. Det å få de rundt ham til å forstå hvilke offer han må gjøre for å nå sine mål. Det at han må trene mye, han må «balansere» som han sier det. Balansere livet i forhold til de rundt seg. Legg merke til ordet balanse, det blir tatt opp igjen litt etterpå i teksten. Fordi at det virker til å være viktig i de intervjuede sine liv.

Offeret av sosiale gleder er tydelig. Ikke alkohol, spise sunt, venner, familie, kjæreste. Noe som kan minne mange om det typiske bildet på en asket. Det betyr ikke at jeg mener at det bokstavelig talt er slik. Men at det er en interessant sammenligning i forholdet mellom ordet asket i den form at det ble ofte linket med «atlet» av filosofer i det gamle Hellas og at disse personene er hos de fleste er i moderne definisjon, nettopp atleter.⁷³ Josef hjelper med å fremheve atlet og asket siden av ordet asket da han forteller om MMA treningen:

MMA treningen er veldig variert. Som sporten er må man beherske mange ulike områder innenfor sporten. Man må beherske stående boksing og thaiboksing, spark, knær og kunne forsvare seg mot de samme teknikkene også. Bevegelse stående. Beherske bryting, ikke bli tatt ned og kunne ta ned motstander. Også må man kunne beherske bakke- «gamet», med andre ord «grappling». Så det å kunne balansere treningen hele tiden riktig i forhold til hvor man har svakhetene sine og styrkene sine. Styrke svakhetene og samtidig ikke la styrkene gå til spille. Å opprettholde dem, det er jo en veldig vanskelig balansesak akkurat det. Samtidig som du må ha topp fysikk og kondisjon. Det er utrolig krevende i forhold til planlegging, og i hvordan det utføres.⁷⁴

Det er noen ord som en burde bite merke i, beherske, balanse og i tillegg så er det treningen og vekten på den. Det å beherske de aspektene som er i MMA er det som kreves for å bli en

⁷² Intervju 1:5

⁷³ Endsjø, 2002:126

⁷⁴ Intervju 2:3 også i Intervju 3:5

god utøver i følge Josef. Med andre ord, det er mange aspekter ved å være en MMA utøver og alle av dem må beherskes. Man må lære seg svakhetene sine og man må lære seg styrkene, man må få selvinnsikt. En tanke som blir støttet av Josef flere steder men også her:

Det er jo, som jeg sier, tror hele sporten driver med deg, man er avhengig å beherske mange ulike områder. Ikke bare det du er avhengig av å bruke dem til riktig tid og anledning. Det å være så strategisk å jobbe hele tida med det i trening og i match så kan det generaliseres til andre steder i livet.⁷⁵

Josef virker her til å mene at sporten MMA gjelder flere arenaer enn bare i kamp. Ved å beherske de forskjellige aspektene av MMA, bakkekamp og stående kamp osv., har noe å si for livet ellers. Noe som kan gjøre at dette blir enda mer viktig. Utad mot de potensielle nye rekruttene. Dette blir støttet av Erik som forteller hvor viktig treningen har vært for ham:

Skal du komme til det øverste nivået nå så har du nødt til å trene som en toppidrettsutøver. Du må trene eksplosiv styrke, du må trene hurtighet. Kondisjon. Det er så omfattende. Jeg tror alle vil ha noe utbytte av å trene MMA. Jeg hadde et ordtak når jeg drev et gym, det var «trening med mening»⁷⁶

Treningen er vesentlig for en MMA utøver, også den type trening som flere er kjent med: vanlig vekttrening og kondisjon. Disse kjente treningstypene er noe som kanskje appellerer utad, men det blir puttet i en kontekst. Ikke bare trening for i seg selv å bli sprek, men å bruke det til noe: MMA. Man trener ikke kun for å bli flott og sterk men for at det skal ha en funksjon. Men denne trening har enda en side, den hjelper til ellers i livet også, Erik forklarer:

Jeg tror det har vært en veldig sunn vei å gå. Det kunne ha gått mye verre hadde jeg ikke funnet, jeg har sagt det til meg selv også. At kampsporten har nok reddet meg. Og at det er en veldig fin vei å gå, jeg har jobbet i ungdomsarbeid og da har jeg fått dratt med folk inn i kampsporten å jeg tror på at det er positivt.⁷⁷

For Erik er trening mer enn kun det å bli i bedre form, det er noe mer. Kampsport generelt for Erik har mening. For mange vil det å få en mening i hverdagen være attraktivt. Det å lete etter meningen med livet er nesten klisje. Men nettopp fordi det er viktig for mennesker vil jeg påstå at det vi gjør har mening. Erik har mer informasjon å tilby på temaet, som går ganske dypt for ham:

Jeg levde og åndet og tenkte bare kampsport. Det var liksom alt dreide seg om kampsport. Folk sier jo også det at når de begynte, tar helt av på det så ligger de å drømmer om det. Det er på det nivået der. Det blir på en måte livet ditt, det blir en livstil. Det er viktig skal du nå, jeg tror det gjelder alt i livet, at du skal dedikere 100 %

⁷⁵ Intervju 2:.4

⁷⁶ Intervju 3:5

⁷⁷ Intervju 3:9-10

til det skal du komme, eller, langt da. Man kan ikke gjøre ting halveis, det gjør også at jeg vet det i forhold til andre ting i livet. Skal jeg nå det så må jeg gi 100 %. Det har lært meg mange ting i forhold til at hvis jeg skal klare det må jeg gjøre det 100 % og ikke gi meg.⁷⁸

Kampsporten er altoppslukende for Erik. Det er for ham en livstil. Det er også viktig å få med seg måten Erik generaliserer treningen på samtidig som han forteller at for å bli god så må du dedikere deg til treningen. Den er åpen til alle men krever dedikasjon. Dette mener Erik gjelder andre deler av livet også. Man må dedikere seg for å få til det som blir satt som mål i livet. Hvis du vil ha noe må du jobbe for det. MMA kan hjelpe i den form at man blir skarpere mentalt i følge Josef:

Jeg fungerer ikke mentalt når jeg ikke trener. Det er faktisk vitenskapelig bevist at igjennom sånn type trening så blir man skarpere, det er jo påstått at mange av de filosofene som det vestlige samfunnet er bygd på tankene deres. Aristoteles og disse her drev med lignende sport, bare lenger tilbake. Så det har jo en fordel vil jeg tro, i forhold til det å være reflektert. Jeg vil påstå at alle på treningen og trener på det nivået vi gjør er veldig reflekterte personer. Å det er vel kanskje en bivirkning liker jeg å tro, på godt og vondt. Vi snakker om alt og ingenting på treningen, alle har sterke meninger.⁷⁹

I følge Josef er det vitenskapelig bevisst at igjennom MMA trening blir man skarpere, ikke bare det men man blir også mer reflekterte. Til og med de store filosofene drev med lignende sport. En MMA utøver blir mer filosofisk med andre ord. I følge Josef kan MMA tilby økt bevissthet, det å bli både smartere og mer reflektert. Dette er for mange veldig tiltrekkende i form av ønsket egenskap, noe som kan tiltrekke seg mange på jakt etter økt mental styrke og intelligens. Josef forteller litt om det samme litt lenger inn i intervjuet:

Spirituell. De jeg trener med er veldig opptatt av verdenssamfunnet og folks verdensbilde og hvordan folk behandler hverandre. Det er faktisk en ting vi ofte diskuterer på treningen. Man vil ikke tro det, men det er faktisk veldig dype diskusjoner til tider på treningen. Angående sånne ting, veldig mange på treningen har en veldig felles forståelse for hva vi mener er feil med samfunnet, og hvordan folk behandler hverandre og hvilke ting folk vektlegger. Som vi synes de vektlegger feil. Man er jo veldig reflektert i forhold til samfunnet, det kan ha noe med at man ikke streber så hardt etter den sosiale anerkjennelsen som veldig mange andre gjør. Man får jo noe veldig spirituelt ut av det fordi man blir uavhengig på en hvis måte av å blande inn i mengden.⁸⁰

Det er viktig å legge merke til at i denne delen forteller han om en felles forståelse. Forståelse av samfunnet og hvordan folk behandler hverandre. Det kan være noe i det og ikke å være

⁷⁸ Intervju 3:6-7

⁷⁹ Intervju 2:4

⁸⁰ Intervju 2:5

avhengig av å blande inn i mengden. Noe som ifølge Mike Featherstone er noe dette postmoderne mennesket er ute etter. Det å føle seg unik og skilt i fra mengden er noe konsumer markedet hjelper til med å styrke.⁸¹

Disse atletene som ofrer, dedikerer og trener har mye felles. Dette gjør også at de får en viss tilhørighet til hverandre. Rune forklarer:

Mellom fighters får et spesielt bånd. Det gjør man. Det er veldig lett å prate med en MMA fighter, selv om man ikke kjenner han. Fordi man er på samme nivå, ja, antagelig ser våre liv veldig like ut. Treffer man en fighter er nok ikke livet så forskjellig.⁸²

Ikke nok med at livene ser like ut, men de har et spesielt bånd, en forståelse for hverandre. Og ikke minst det han nevner på slutten av teksten, at deres liv ikke ser så forskjellig ut. Et likt liv på tvers av om de kjenner hverandre eller ikke. Det å bli en MMA atlet bærer med seg mange goder, men det kommer ikke gratis, det krever dedikasjon og ditt liv ved siden av blir lidende i følge de intervjuede.

Blomkålører

Ørene til en MMA utøver har vist igjennom intervjuene å bety mye. I dag som MMA begynner å bli mer kjent blir også disse ørene mer kjent. Blomkål ører er bruskdannelser i øret som gjør at ørene ser spesielle ut. De er hovene og vokser over tid med trening i MMA. De dannes av alt fra slag og trykk mot øret. Blomkålørene blir tatt opp i flere anledninger i denne avhandlingen på forskjellige måter. Men nå blir det sett på i forhold til det å være en del av livstilen MMA. Hva det betyr i forhold til hvor du er i rangstigen om du vil. Disse ørene har i følge de intervjuede en status i miljøet. De har også status i en rekke land, Erik forklarer:

Blomkålører ja, det hadde ikke noe status når folk ikke visste hva det var for noe. Det var i brytekretser det var kjent. Nå som det har blitt mer kjent så er det litt oftere, folk kan komme opp til deg «Å du driver med fighting!». Spesielt i Brasil og sånne ting som det har vært mye grappling så er det en viss status, på byen dørvaktene har blomkålører og sånn. Folk snakker mer og mer om det. Det er en form for status i det. Selvfølgelig.⁸³

Blomkålører er et statussymbol i MMA miljøet men også mer og mer utenfor miljøet. Jeg tror det er en spesifikk plass for blomkålørene i MMA miljøet, en vesentlig del av en ordning på hvem som er ny og hvem som er veteran. Josef støtter denne tanken:

⁸¹ Featherstone, 2003:163-167

⁸² Intervju 2:2

⁸³ Intervju 3:10, se også intervju 2:9 og intervju 1:9-10

Jeg tar stolthet i det, jeg har brukt.. for meg så er det et bevis på hvor mye jeg har trent og hvor mye jeg har jobbet. Så det er jo det eneste synlige resultatet til at jeg har gjort noe. Annet enn fysisk, at fysikken er på plass og sånne ting. Så jeg tar stolthet i det selv om det ikke er noe pent.⁸⁴

I stedet for belter og slikt som går fra hvitt til svart for eksempel, har MMA ørene som sitt synlige symbol på hvor lenge en har trent. Dette er nok ikke noe som stemmer for alle, jeg vet om flere store MMA fightere som ikke har blomkålører, eksempler er Fedor Emelianenko og Josh Barnett. Men for de mange betyr det nok noe siden vesentlig for fightere siden alle de tre intervjuede sa det var en status i det. I tillegg har blomkålører blitt noe som MMA publikum begynner å kjenne igjen. Jeg ser på blomkålører som en del av systemet innenfor MMA for å se hvem som er hvem. Hvilke av utøverne som er veteraner og ikke. Selv om det ikke alltid stemmer.

Kropp

Det er et fokus på å beherske deler av seg selv hos de intervjuede, kroppen blir nevnt i en eller annen sammenheng ofte. På hvilken måte kroppen spiller en rolle er veldig interessant i forhold til det kroppspresset mange mener det er i dag. Det kan være nyttig i forhold til MMA å se om kropp har en side ved seg i som er tiltrekkende for dagens samfunn. De intervjuede har felles er vekten de legger på treningen, noe som er ganske tydelig i intervjuene. Treningen krever mye tid, som Rune informerer «Om jeg får velge, trener jeg to ganger om dagen. Seks dager i uken. For å rekke alt jeg må få med, det er ikke alltid lett å få til når en skal jobbe ved siden av».⁸⁵ Men spørsmålet blir da på hvilken måte kropp er i fokus i denne sammenhengen, både rent praktisk og også estetisk. Kropp og trening er sentrale emner i samfunnsdebatten. Dette er ikke et poeng i seg selv, men viser at dette feltet har MMA potensielt noe å tilby mennesker. Derfor mener jeg at det lettere kan tenkes i forhold til hvordan det eventuelt er i dag i forhold til samfunnet og hva som gjør at MMA blir mer og mer populært.⁸⁶ Erik forklarer trening på en måte som gjør at den er meget funksjonell mer enn den er for utseendet:

Skal du komme til det øverste nivået nå så har du nødt til å trene som en toppidrettsutøver. Du må trene eksplosiv styrke, du må trene hurtighet. Kondisjon. Det er så omfattende. Jeg tror alle vil ha utbytte av å trene MMA. Jeg hadde et ordtak når jeg drev et gym, det var «trening med mening», det er mange som har adoptert. Det mener jeg, kampsport er trening med mening.⁸⁷

⁸⁴ Intervju 2:9, se også intervju 1:9

⁸⁵ Intervju 1:2-3

⁸⁶ Se MMA og Ekspansjon

⁸⁷ Intervju 3:5

Når de intervjuede prater om trening er det stort sett i en sammenheng der det virker til å være de praktiske sidene ved trening som er sentrum. Altså styrketrening, kondisjon, teknikk trening og antall treninger. Alt dette er i følge dem selv i forhold til hva det skal brukes til, kamp. Dette understreker Rune:

Jeg kjenner meg sunn og frisk og eter bra. Jeg streber heletiden til å bli et sunnere og friskere menneske. På grunn av at jeg vil nå mine mål i MMA. Det gjør man ved å være det. Ville fokusere på min helse og fikse ting rundt meg mye bedre. Så det gir meg uhørt mye.⁸⁸

Kostholdet er også viktig i følge Rune, dette er da for å nå målene sine innenfor MMA. Ifølge denne informasjonen så er alt dette for å nå de målene som har blitt satt. Men når man ser på hva de sier om vektklasser og kutting av vekt kan det gi et annet syn på kropp for de intervjuede. Rune sier noe om kr slik på spørsmålet om hva han synes om de som ser ut til å være overvektige fightere:

Fete fightere? Nå ser man færre og færre fete tungvekttere, de er nå stort sett store muskelløse og atletiske. Det kommer fortsatt opp noen av dem. Ved første blick så har man ikke den samme respekten for dem. Man tenker «F har ikke han gjort sin løping». Samtidig da så ser man på Mark Hunt og de der som er utrolig gode fightere. De er riktige krigere. Når man ser på dem så er de like bra som de andre. Man blir imponert, så mye fett som Roy nelson har og allikevel kan gå full fart i tre runder uten å bli sliten. Bare gi jernet. Da skjønner man at de trener like mye som de andre, de har kanskje ikke de samme genetiske forutsetningene som de andre har. Det er sånt som skiller seg en del. Det er fortsatt ok. Men MMA er en elite idrett og det er, og nå fra 2012 er det ytterst få som har noe fett under huden asså. Nesten alle tungvekttere er «ripped».⁸⁹

Josef svarer noe likt, både Rune og Josef begynner med å fortelle om det som noe negativt. De forsvarer det først på slutten av svaret sitt. Dette er ulikt svaret til Erik som starter med å rose de overvektige fighterne «Jeg synes det er drit kult jeg, jeg synes det er kjempebra. Du trenger ikke å se ut som en bodybuilder for å være en god på en sport. Vi trenger profiler som viser det. Jeg synes det er veldig bra»⁹⁰. Han nevner ikke engang noe negativt om det å være overvektig som fighter. Der de andre starter med en problematisering av fett på en fighter og deretter rettfærdiggjør det, kanskje for intervjuer, har Erik en helt annen holdning. Det kan godt være at ingen har noe problem med at en fighter er feit. Poenget med dette er at det er kanskje en forskjell fra fighter, tilskuer og de som har lyst til å starte med MMA. I en bisetning forteller Rune at det er så å si kun tungvekt klassen som har noen få overvektige

⁸⁸ Intervju 1:5

⁸⁹ Intervju 1:12, men se også på intervju 2:10

⁹⁰ Intervju 3:12

fightere.⁹¹ Den røde tråden videre her da er at både Erik og Josef forteller at det er de store vektklassene, lett tungvekt og tungvekt, som publikum har hatt mest interesse for, mens de selv er mer interesserte i de lettere klassene. Erik utfyller hvordan han mener det er:

Jeg synes de lettere vektklassene er morsommere å se på, det skjer mer, det er hurtigere. Fokuset har alltid vært på de tunge gutta... du ser UFC begynner å trekke frem å satse litt på de lettere vektklassene. Så de ser det samme. Det er bra de gjør, det er bra de ikke har lagt seg på den proffboksing karusellen der bare tungvektene får status. Så det synes jeg er viktig. De holder på å kjøre frem bra profiler i alle vektklasser.⁹²

Selv om organisasjoner som UFC prøver å sette de mindre vektklassene på kartet er det da ifølge Josef og Erik fortsatt tungvektene som vekker interesse. Tanken er da, om de store vektklassene appellerer best på grunn av at de har store muskler og at dette er noe som kan være et av dagens mansideal. Mens hos de intervjuede som selv er fightere ser på det annerledes, dette kan være da en type reklame og realitet situasjon. Der en sport inneholder mange sjangere og de på utsiden, publikum og eventuelt nye rekrutter, velger en side av sporten som de synes er mest spennende for forskjellige grunner.

Vektkutting

Vektkuttingen er en annen dimensjon av MMA. To av de tre intervjuede ser på vektkutting til dels som noe negativt, der den tredje tilsynelatende ikke problematiserer temaet. Vektkutting er da du drenerer vann ut av kroppen før en innveining og deretter legger på seg vann igjen rett før kampen. Vektkutting forklarer Rune slik:

Det er sånn her, at man vil helst være så stor som mulig i sin vektklasse. Med det så mener jeg at. Det betyr at jeg bygger på meg så muskelmasse jeg bare kan, så når det nærmer seg kampen, tar jeg av meg alt fett så jeg har minimalt med fettprosent. Den massen jeg bærer med meg er kvalitativ. Kroppen består av veldig mye vann. Så da kan du tømme deg for veldig mye vann. Å så veie mindre. Det er en fyr som veier 84 kilo og jeg veier 94 kg så får jeg bort litt ekstra fett og så drenerer bort masse vann så jeg kommer ned i 84 kg... Så går jeg opp. Kanskje ikke alle 8 kilo men 6-7 kg, da veier jeg plutselig mer... Det kan da være en liten «edge» da å veie mer... Men det dreier seg om å være størst og sterkest. Samtidig å veie så lite som mulig. Det har blitt en egen konkurranse. Det er så klart en helsefaktor, når det blir dratt for langt. Det kan være farlig. Når det gjelder å tømme kroppen for så mye vann tar det mye på kroppen, man kan rett og slett tape på å kutte mye vekt.⁹³

Vektkuttingen i seg selv er meget interessant, men det er ordene han bruker som gjør det relevant til det som står over i forhold til kropp. Det å «være størst og sterkest» og det at de tar

⁹¹ Intervju 1:12

⁹² Intervju 3:12 også intervju 2:10

⁹³ Intervju 1:12-13

vekk så mye fett som mulig av kroppen sin. I tillegg det at det har blitt en egen konkurranse i seg selv og at det ligger på randen av å være en helsefaktor. Dette minner mye om en askets tøying av hva kroppen tåler. I tillegg kan det være noe som er attraktivt for de som ser på i forhold til kropp. Siden det er en type kroppsfixering i dette, i tillegg er det en idrett de fleste vil se veldig veltrent ut på grunn av vektkutting. Det er tydelig hos Erik og Josef at det å kutte vekt ikke er noe de synes er positivt for sporten. Erik forklarer på lik linje med Rune, når han har forklart prosessen av å kutte vekt legger han inn hva han synes om det:

Jeg synes det blir en uting når folk begynner å kjøre intravenøst og sånn medisinsk ut av det for. For meg blir det teit da, og helt hull i hue. Klassen alltid skulle være den naturlige vektklassen du er i, så skal du gå i den. Jeg det er mye sunnere for sporten, det er der det burde være.⁹⁴

For Erik har det gått for langt. For Josef også er vektkutting problematisk, han setter i tillegg lys på hvor presset kommer fra:

Det er kanskje baksiden av medaljen innenfor MMA... Jeg er ikke så glad i å kutte vekt, jeg kutter veldig lite i forhold til andre fightere, men til syvende og sist det folk ser på er «record`en» din, hvor mange seiere og hvor mange tap du har. Logikken veldig mange fightere har er desto større du er i vektklassen din, desto lettere er det for deg å vinne. Selv om det ikke alltid er tilfellet. Men dette er logikken til veldig mange fightere. Så på denne måten er det status i å kutte vekt. Fordi man tror man får flere seiere.⁹⁵

Det at det er «baksiden av medaljen» og at «det folk til syvende og sist ser på er «recorden» din», dette er klare indikasjoner på at Josef ikke er begeistret for vektkutting. Det betyr ikke at noen av Josef eller Erik er helt imot vektkutting, men at det presset det nå ikke er bra. Det er i følge alle tre en viss status i kutting av vekt. Josef beskriver det best slik:

De som er flinke på det, de blir jo hyllet. Mens de som ikke klarer vekta blir sett ned på. Det er jo veldig uprofesjonelt ikke å klare vektklassen, man får trekk i lønn, det kan være brudd på kontrakten. Det blir slått ned på ikke å klare vekta.⁹⁶

En hylle til de som er dyktige, med andre ord det betyr mye og klare vekten. Men det blir ikke sagt hvem som hyller, publikum og/eller utøvere. Grunnen til at dette blir tatt med er det kroppslige og om det er en faktor for å bidra til at MMA blir mer populær.

Jeg tror på at samfunnet i dag er hedonistisk og i tillegg svært kroppsfixert. Det er bare å ta en titt rundt seg når man går i en by i Norge, man ser kropp overalt. I tillegg har aviser ofte veier for oss til å slanke oss, eller å få sommer formen. I tillegg til dette kan bieffekten være at

⁹⁴ Intervju 3:13

⁹⁵ Intervju 2:11

⁹⁶ Intervju 2:11

trening også blir en del av popkulturen, siden ofte trening er det som blir gitt som tips for å få sommerkroppen. Når man da midt oppi alt dette får en gjeng med mennesker som trener 6 til 10 ganger i uken, har null fett og kan en idrett godt. Ja da blir det lettere et trekkplaster i dag enn det kanskje var for 10- til 20 år siden, dette er i forhold til at folk er villig til å gjøre ekstreme ting for å bli lagt merke til eller for å føle seg spesielle. Det å reise på oppdagelsesferder og polekspedisjoner for å fremme sin personlighet som annerledes og ikke vanlig. Inne i dette vil da MMA være svært attraktivt.

I dette kapittelet finner man en viss åndelighet i det å dedikere seg på en sterk måte til en type livsstil som inneholder alle livets aspekter. Man har et liv som er fullstendig dedikert til det en gjør. Koblingen mellom det å være en atlet og det å være en asket synes jeg er å finne hos MMA utøvere. Der det er en nesten åndelig side ved alt de gjør fordi de dedikerer seg såpass mye. Da i tillegg med det kroppspresset som er i dag vil den fysiske fostringen de har vekt på i miljøet være veldig positivt i et livsstilsmarked som er sterkt preget av viktigheten med å se sunn og bra ut.

Kapittel 3: Selvutvikling og Fighterspirit

Hos en fighter er det mange aspekter; utvikling, identitetsdannelse, forskjellen mellom før og nå, de utøverne selv omtaler som å ha en «Fighterspirit». Det er mye som ligger i disse begrepene. Selvutvikling og det å danne seg en identitet er svært sentrale emner i samfunnet i dag. Men den meste signifikante og spennende delen er den tilsynelatende åndeligheten som ser ut til å være ligger i begrepet «fighterspirit». Dette fenomenet beskrives som mer enn noe mentalt. Det er å trekke det for langt å påstå at det er religion i MMA, men i det jeg kom innpå emnet Fighterspirit med de intervjuede så det ut til å være en åndelighet.⁹⁷

En utvikling

Det å utvikle seg ser ut til å være et sentralt tema hos alle tre intervjuede, de bruker begrepet i flere forskjellige svar. For disse er det å utvikle seg en av de viktige faktorene innenfor MMA. Det er mye snakk om det mentale, kontroll over sinnet. I dag er det mange som mener at det er en hyperpluralistisk tid der selvutvikling og identitet er svært høyt sett etter. Da blir ting som «selvutvikling» og «identitetsdannelse» svært viktig⁹⁸. MMA er en praksis en person kan

⁹⁷ Noe av det å ha Fighterspirit glir litt inn i det å være fighter.

⁹⁸ Henriksen. 2010:19

bruke som et middel for å nå disse ettertraktede fenomenene i sitt liv. Det er klare sider ved utvikling innenfor enhver sport, og de i tillegg i en kampsport. Slik som økt reflekser, hurtighet, styrke, smidighet og kampdyktighet. Disse attributtene er noe de intervjuede prater mest om i forhold til det å utvikle seg. Dette kan i seg selv bidra til at MMA blir i et ettertraktet felt i samfunnet. På grunn av det kroppspresset det ser ut til å være i dagens samfunn. Derimot er det andre sider som kanskje ikke er så selvsagte som de intervjuede selv belyser. Rune gir selv eksempler på typer utvikling han selv har hatt:

Man blir et helt nytt menneske. Man får et bedre selvbilde, en selvfølelse. Når man holder på med MMA og du vokser som idrettsmann. Så vokser ditt selvbilde og selvfølelse veldig mye. Du tror på deg selv, når man utvikler seg og klarer nye ting. Du tror på deg selv. Når jeg kjenner jeg er dyktig på MMA føles det ut som om jeg kan hva som helst. Det har hjulpet meg utrolig mye, hverdagen blir mye lettere. Jeg hadde tidligere, som yngre, kortere lunte og skjønnte meg ikke på folk. Ble lettere forbannet. Sånne saker da. Nå har man totalt kontroll over en selv og man lærer å kjenne seg selv veldig bra. Man vet hvordan man reagerer på ulike situasjoner, man lærer seg uhørt mye.⁹⁹

Dette er svaret Rune ga meg i forhold til spørsmålet om MMA hadde forandret ham, noe som han tydelig mener det har gjort. Selvbilde og selvfølelse blir bedre i tillegg så sier Rune at MMA gjør at han utvikler seg hele tiden. Og utvikling er svært viktig for de intervjuede, det dukker opp i flere områder i intervjuene. Også i forskjellige kontekster. Man ser også på slutten av svaret som er referert over at igjen dreier det som om utvikling i forhold til å vokse. Noe som de intervjuede bruker. Det å vokse som person. Det å bli mer tålmodig, sosialt bedre og ikke minst lære å kjenne seg selv, noe som man hører mer og mer om i disse dager. Alle disse sidene av et menneske er ofte det folk vil ha ut av en livstil eller religion. Rune forteller videre:

Og så er det sånn at man møter mye nye folk og man lærer seg hvordan det er å sette seg selv i tøffe situasjoner og at andre setter deg i tøffe situasjoner og man setter andre i tøffe situasjoner. Det gjør at man lærer seg saker og ting om andre mennesker. Og hvordan de reagerer. Det er en veldig tøff sport og man utsettes for mye prøvelser. Det gjør at når man opplever dem og kommer igjennom dem. Så vokser man hele tiden og det slutter aldri.¹⁰⁰

Rune forklarer det at du hele tiden blir utsatt for prøvelser sammen med andre mennesker og alene gjør at han blir sterkere og vokser. Den mentale tøffheten er viktig for de intervjuede i følge svarene de gir. Den mentale tøffheten og tryggheten er noe som er en gjenganger, det at MMA har gjort dem tøffere og at de har blitt tryggere på seg selv. Rune sier i en bisetning,

⁹⁹ Intervju 1:4-5, se også intervju 3:6-7

¹⁰⁰ Intervju 1:4-5

«Så det gir meg uhørt mye. Jeg blir mye sterkere mentalt av det. Får mye glede ut av det.¹⁰¹».

De forteller også at de sosiale settingene er enklere nå enn før. Erik sier selv hvordan han opplever en transformasjon i denne settingen:

Og det har endret meg, fordi mentalt sett har jeg blitt mye tøffere, jeg føler at det speiler over litt på andre ting i livet mitt. Ting blir lettere da, jeg føler det vertfall sånn. Min egen trygghet i settinger det kan jeg takke kampsporten for.¹⁰²

Tøffhet og trygghet, noe som går utover i flere deler av livet til de intervjuede, det kan virke som denne tryggheten og tøffheten gir mye i forhold til det sosiale. Det å bli mer kjent med seg selv har en bieffekt, man blir ikke så opptatt av sosial anerkjennelse. Dette er noe Josef forteller hvordan fungerer:

Man kjenner seg selv veldig godt det er jo en veldig stor fordel sosialt, det er jo en veldig god fordel. En er jo ikke like avhengig av sosial anerkjennelse vil jeg tro. Enn som jeg ville vært viss jeg ikke hadde drevet med det, fordi jeg kjenner meg selv så godt. Uten å gå for langt inn i det. Man er ikke like avhengig av sosial anerkjennelse, det er en veldig stor fordel sosialt fordi man tar litt mer selvstendige valg vil jeg tro.

I følge Josef blir man selvstendig av å trene MMA. Man har ikke det behovet av å bli anerkjent i den grad som før man begynte å trene MMA. Ikke nok med dette, Josef forklarer at det er en utvikling intellektuelt også:

Det er faktisk vitenskapelig bevist at igjennom sånn type trening så blir man skarpere, det er jo påstått at mange av de filosofene som det vestlige samfunnet er bygd på tankene deres. Aristoteles og disse her drev med lignende sport, bare lenger tilbake. Så det har jo en fordel vil jeg tro, i forhold til det å være reflektert. Jeg vil påstå at alle på treningen og trener på det nivået vi gjør er veldig reflekterte personer. Og det er vel kanskje en bivirkning liker jeg å tro, på godt og vondt. Vi snakker om alt og ingenting på treningen, alle har sterke meninger.¹⁰³

Alle de tre intervjuede gikk fra en annen eller annen type kampsport over til MMA.¹⁰⁴ For Erik skjer forandringen i det han begynner med kampsport generelt, han nevner ikke MMA spesifikt på alle plassene der det blir snakket om en utvikling. Men han nevner at treningen er annerledes nå, mer åpen og hvem som har inspirert han til dette:

Den første MMA utøveren for meg er Bruce Lee for å si det sånn. Han hadde et tankesett der du skulle utvikle deg eller sine attributter, bli god på, bruke de teknikker som passer for deg. Ikke låse deg til ting å unngå alle ting som er effektivt.¹⁰⁵

¹⁰¹ Intervju 1:5

¹⁰² Intervju 3:6

¹⁰³ Intervju 2:4

¹⁰⁴ Intervju 1:1-2, intervju 2:1-2 og intervju 3:1-3

¹⁰⁵ Intervju 3:14

MMA dreier seg om ikke å låse seg fast i noe men å utvikle seg. Altså, MMA er i seg selv en art som i følge Erik dreier seg om å utvikle seg. Noe som igjen kan være med å prege tankegangen på andre sider av livet. På flere punkter er Rune og Josef tydelige på at det er spesifikt MMA som har stått for utviklingen. Utviklingen til alle tre dreier seg mye om alle aspekter av livet, direkte og indirekte. Utviklingen for alle tre dreier seg mye om det å bli et bedre menneske. Både fysisk og psykisk. Men at i essens kanskje at rett og slett arten i MMA er utvikling.

Nytt menneske?

Kan man si at disse tre intervjuede har gått igjennom en identitetsforandring? Uten da å ta opp en snever diskusjon av hva identitet er. Så forteller jeg mer om hva de selv sier uten å gå inn på selve diskusjonen om identitet. Som de eksemplene som ble gitt over på å bli mer tålmodig og mer selvsikker for eksempel. Derfor går det an å se på utsagnet som Rune som ga, «Man blir et helt nytt menneske. Man får et bedre selvbilde, en selvfølelse.». Det kan det sies at de har blitt «nye mennesker» av denne forandringen? Erik er den intervjuede som særlig går inn på emnet om dramatisk livsforandring. Ved å gi eksempler på hvordan livet hans var før.

Erik forteller om livet før i forhold til nå da han var en SHARPskin, altså skinnheads mot rasisme:

Da var vi en 70 skins som var her i byen, hver eneste helg. Så det var et tett miljø. Så det er på en måte en subkultur jeg har vært i. Den klubben jeg starta for lenge siden var en klubb for antirasister. Så den klubben jeg tok over var en liten klubb for antirasister. Men etter hvert ble det bare kampsport, der det ble mer åpnet dørene til alle. Der fokuset var det reint sportslige. Skinn kulturen var en stor del av livet mitt.¹⁰⁶

Livet før dreide seg om skinnheads, derimot så stoppet det og det ble et reint sportslig liv som han lever 100 % som han selv sier:

Det blir på en måte livet ditt, det blir en livstil. Det er viktig skal du nå, jeg tror det gjelder alt i livet, at du skal dedikere 100 % til det skal du komme, eller, langt da. Man kan ikke gjøre ting halvveis, det gjør også at jeg vet det i forhold til andre ting i livet. Skal jeg nå det så må jeg gi 100 %.¹⁰⁷

Da i denne konteksten blir dette med andre ord en ny livstil. Som er annerledes i forhold til ditt gamle liv, som kanskje til og med ikke var bra for livet ditt. Som Erik forteller:

At kampsporten har nok reddet meg. Og at det er en veldig fin vei å gå, jeg har jobbet i ungdomsarbeid og da har jeg fått dratt med folk inn i kampsporten og jeg tror på at det

¹⁰⁶ Intervju 3:11-12

¹⁰⁷ Intervju 3:7

er positivt. Så lenge man har de sunne verdiene i det og heletiden kjører på det. Få frem de sunne verdiene.¹⁰⁸

Den nye livstilen er svært positiv og forandrende. Den gir deg sunne verdier og kan til og med redde deg. Josef forteller noe om sin identitet veldig tydelig:

For meg. Å være en fighter generaliserer jeg til alle deler av livet. Ikke bare i ringen. Det er det det blir for meg for det er en såpass viktig del for meg. Det blir en del av identiteten min, en del av måten jeg oppfører meg ellers.¹⁰⁹

Det å være en fighter er hans identitet, som kanskje er noe de andre prøver også å fortelle. De er fightere, disse intervjuede. Noe som jeg vil ta utgangspunkt i videre i denne oppgaven. De har alle blitt fightere og dette er en ny retning i livet, kanskje dette er den nye identiteten. Disse eksemplene støtter en tanke om å bli et nytt menneske. Det å bli reddet er ganske drastisk og kan tyde på en stor forandring i livet. Livet forandrer seg og du begynner å leve på en annen måte når du blir en fighter.

Tatoverert identitet

For da å kunne snakke mer om det nye mennesket vil jeg tro at også tatoveringene kan tyde på en forandring hos de intervjuede. Alle tre har et samlet punkt er tatoveringene sine.

Tatoveringer kan minne om en identitetsmerking. I følge Siv Ellen Kraft var tatoveringer i tradisjonell forstand ofte sosiale identitetssymboler, markører for gruppetilhørighet, yrke, eller gjengmiljøer. Den nye varianten dreier seg derimot om individet, tatoveringene er uttrykk for individualitet.¹¹⁰ I mitt intervjumateriale er det ingen av de tre som forteller om tatoveringene sine, men de forteller noe og disse opplysningene er relevante. Poenget er at tatoveringene kan ha en betydning for utviklingen og det å vise til en ny identitet. Erik sier noe om sine tatoveringer:

Nei jeg har jo tatoveringer det har jeg, men jeg har aldri vært sånn at jeg har tatt helt av i forhold til tatoveringer og skal pryde hele kroppen. Jeg var 16 eller noe når jeg tok «Tiger`n»[en tatovering, anonymisert av intervjuer. En «tiger» viser den til intervjuer på skulder]. Det var kallenavnet mitt i mange år. Jeg ble kalt «tiger» i alle de miljøene jeg har vært i før. Så det har fulgt meg inn i fighting miljøet også en stund. Men det er andre som har kalt meg det ikke jeg som har kalt meg selv det. Så det er ikke så mange som kaller meg det lenger, så treffer jeg folk fra gamledager så kaller de meg bare «tiger».¹¹¹

¹⁰⁸ Intervju 3:10

¹⁰⁹ Intervju 2:6

¹¹⁰ Kraft, 2005:14-15

¹¹¹ Intervju 3:11

Erik har virkelig noe som fascinerende i forhold til id-merking, han har fått et eget navn innen MMA miljøet. For ham er det ganske tydelig at han utenifra har fått tildelt et eget MMA navn som gjenspeiler hans skiftende liv. Fra en type liv til et annet og i det fått tydelig markør på dette. Et navn som kun gjelder innenfor dette miljøet. Det som blir nevnt av folk fra gamle dager er kun de som fortsatt kaller ham navnet er antagelig mer at han har vært i miljøet og at navnet har forsvunnet litt. Det kan for øvrig tyde på at det har skjedd en ny forandring etter den første i MMA miljøet.

Rune forteller om sine tatoveringer:

Ja det har jeg. Jeg har I heart(et hjerte) MMA på den ene skinken. Det er for at hvis jeg er i dusjen og noen prøver å hoppe på meg bakfra så ser dem at jeg liker MMA og da kommer de til å angre(tuller). Det er vel egentlig ikke det som er grunntanken... Jeg har et par stykker og det blir fler. Jeg liker tatoveringer. Jeg har en tatovering der det står (navnet på landet) og det er et bilde av flagget. Det er jo der jeg er født. Det er der jeg har min opprinnelse. Det er litt sjømannsinspirert... Og i tillegg har jeg (tatovering) i ansiktet som jeg tatoverte sammen med noen kompiser. Vi ville ha en sånn greie sammen, det var en som startet med det så bare hoppet vi med. Det er gjengtatovering(ler). Vi var gode kompiser å ville ha noe sammen... For meg er det bare en sånn kompisgreie.¹¹²

Det interessante her er at Rune har både den «gamle» form for tatovering og den nye. Både de tatoveringene som hentyder til gruppe/gjeng og til individualitet, som i og for seg ikke er så viktig i denne konteksten. Det eneste som kan være i tatoveringene som har relevans er at de er tatt i forskjellige livsfaser. Og den viktigste nå da er den som han nevner først, den som har med dedikasjon til MMA å gjøre. Men igjen så forteller den ikke så mye mer enn det, at MMA er viktig. Men hvis man da prøver å putte det i sammenheng med de kommentarene som er nevnt over så er det noe spesielt for ham, en identitetsmerking i forhold til at han skal vise at han driver med MMA og det viser til de rundt ham at dette er livet hans nå. Det kan være helt på jorde men det virker til å være en måte å vise at «jeg er MMA». Hos Josef får vi kun hint av hva tatoveringene kan innebære i forhold til det å utvikle seg og det å bli et nytt menneske, «De tok jeg når jeg var 16 som ikke har noen spesiell betydning annet enn at jeg var litt rebell på den tida.»¹¹³. Dette kan bety bare det at han har blitt eldre og slått fra seg sine ungdoms måte å være på, eller det forteller at det er en forandring som muligens kom i form av treningen. Med andre ord at da han tok tatoveringene var han en type person og nå har han utviklet seg til en annen person. Tatoveringene kan være felles for alle de tre intervjuede, den måten de er det på er at tatoveringene er på en måte tidslinjer for dem kanskje. At de tok de

¹¹² Intervju 1:10-11

¹¹³ Intervju 2:9

forskjellige tatoveringene på forskjellige steder i løpet av sin utvikling. Noe som gjør at tatoveringene også tyder på at utvikling er viktig for en MMA utøver. Men hva som påvirker hva er noe mer innviklet. Var det deres egen personlighet eller var det MMA som med sin «art» om å utvikle seg lærte dem disse verdiene.

Fighter

I MMA kan man ofte høre utøvere snakke om seg selv som «fighter», det å være en «fighter». Dette er ofte tenkt på om MMA utøvere som konkurrerer aktivt, ikke om de som kun trener MMA. Dette er hva som ofte tenkes, men i følge Josef så er det ikke eksklusivt bare for utøvere av en sport som MMA men mer universell. Han snakker om en mer allmenn beskrivelse. Ikke engang er det ned til folk som driver med MMA, men til mennesker generelt:

Jeg vil si at det å være en fighter er det og hele tiden utvikle seg. Ikke bare innenfor sporten. Men alle områder innenfor livet. For meg er det det. Jeg kan ikke svare for andre. Det og hele tiden prøve å utvikle seg til å bli bedre i sporten, utvikle seg akademisk, utvikle seg spirituelt å bli et bedre menneske. Se på ting fra forskjellige vinkler, bestemme seg for det som er riktig for egen person. For man har et ideelt bilde om hvordan man vil være å handle i ulike situasjoner. Men det er mange andre ting som spiller inn så det er ikke like enkelt å gjøre det. Så for meg, er det å være en fighter, det å være bedre i morgen enn en var i dag. Ikke bare innenfor sporten men alt... Kort sagt så er det å prøve å utvikle seg og forbedre seg på alle områder innenfor livsløpet.¹¹⁴

En utvikling, som er nevnt i forrige nevnt over(i selvutvikling delen), er nøkkelen til det å være en fighter. Være bedre i dag enn man var i går. Det å forbedre seg. Veldig inkluderende tolkning av det å være en fighter. Hos Erik er det litt vanskeligere å vite for sikkert om det er rettet mot allmenheten eller kun fightere. Slik er det til en viss grad for Rune også. Uansett kan det forstås på begge måter. Erik forteller:

En fighter for meg det er, jeg lever litt i den Budo- ånden at det er viktig at man er, eller at man skal være en god person. Jeg tror du kommer mye lenger hvis du er en god person. Du trenger å finne helten i deg selv... Også i medgang at du ikke mister hodet, blir superstar. Jo, men jeg mener det er veldig viktig. Være ydmyk heletiden. Heletiden, være ydmyk. Du kan godt vite at du er bra å gjøre det bra, det viser hvilken karakter du har hvis du er ydmyk, da fremstår du som et bedre menneske. Det mener jeg er veldig viktig for en fighter.¹¹⁵

¹¹⁴ Intervju 2:6

¹¹⁵ Intervju 3:7

Erik forklarer selv hva han mener med «Budo- ånden», det er å være en kriger.¹¹⁶ Dette tas opp litt lenger ned i teksten. Poenget i den delen som er nevnt over ser ut til å være det å ha de rette verdiene kreves for å være en fighter. Ydmykhet, noe som var sentralt i miljøet i følge de intervjuede tidligere i oppgaven. Disse verdiene det ble drøftet da er viktig hvis du skal være en fighter. Erik impliserer da at man ikke er en fighter hvis en ikke har disse verdiene. Rune har en noe mer tydelig vinkling mot dem som er i miljøet i forhold til Josef som da er mer vinklet mot det generelle, Rune forklarer sine tanker om det å være fighter:

Det å være en fighter. Det du ofrer, det er å være en fighter. Det å holde på med MMA på et høyt nivå passer ikke alle personer. Man må være ganske spesiell for å bli i miljøet og nyte det. Det er mange som trener MMA som ikke er fighter. En fighter for meg er en som går inn for det og tar seg igjennom det. Kommer seg igjennom tøffe greier. Det kreves mer enn bare å komme på trening. Du skal gi alt, ikke bare møte opp. Presse seg selv. Og orke å gjøre det hver dag. Det er å være en fighter.¹¹⁷

Rune går innpå flere aspekter ved det å være en fighter. For ham er en fighter det å drive med MMA på høyt nivå, noe som ikke passer alle i følge ham. For Rune er det å være en fighter en mer snever betydning enn hos de andre tre, eller så er det kun han som helt direkte svarer på spørsmålet om hva det er å være en fighter. Det jeg mener med det er at han ikke prøver å fortelle det på en måte for å «selge» det, men forteller det ut av sin livstil og forstår spørsmålet i forhold til en som driver med MMA. Der de andre to, spesielt Josef, prøver å forklare på en måte som gjør det appellerende til personer som ikke kan relatere seg til MMA, men som kan relatere seg til det som blir sagt.

Tøffheten

Det er en ting de alle nevner når de snakker om det å være en fighter, det er å være tøff. Alle som ble intervjuet snakket om det å være tøff. Enten i form av det å komme seg igjennom tøffe situasjoner eller det å være direkte tøff. Hva de mener med dette kan være noe å se på i seg selv. Men nå i første omgang så blir det tatt for seg på hvordan måte de definerer en fighter og da er det interessant å se hva det er de har felles de som blir intervjuet.

Det å være en fighter, det å være bedre i morgen enn en var i dag. Ikke bare innenfor sporten men alt ... det kan være ekstra tøft når man møter motgang. Jeg har nok møtt en del motgang i løpet av livet mitt, har ikke alltid vært like enkelt. Så jeg har stor forståelse for folk som ikke klarer det¹¹⁸

¹¹⁶ Intervju 3:9

¹¹⁷ Intervju 1:5-6

¹¹⁸ Intervju 2:6

Dette med å forbedre seg og hva dette krever, en tøffhet. Det er i følge Josef vanskelig å forbedre seg, både innenfor sporten og livet. Det er utviklingen og det å få til dette uten å stoppe når en møter motgang. Rune forteller sin side av det å være en fighter:

En fighter for meg er en som går inn for det(å bli fighter) og tar seg igjennom det. Kommer seg igjennom tøffe greier. Det kreves mer enn bare å komme på trening. Du skal gi alt, ikke bare møte opp. Presse seg selv. Og orke å gjøre det hver dag. Det er å være en fighter.¹¹⁹

Erik forteller:

Skal du komme langt som en fighter må du være tøff. Du kan ikke finne deg i noe dritt liksom. Møter du motgang så må du stå rett i det å ta utfordringen. Det tror jeg er viktig. Også i medgang at du ikke mister hodet, blir superstar¹²⁰

Erik understreker at en trenger en mental tøffhet til å holde seg til kursen som er satt. Vi ser at det å holde seg på samme nivå som de andre er viktig. Det er mulighet for at det kommer frem ideologier av selvbildet, hva de mener de bør være og ikke bør være. For MMA utøvere betyr det mye ikke å bli selvgod når alle sier at du er best og da ikke tro på din egen myte, jo da må man være tøff mental. For å holde seg ydmyk når alle ser opp til deg krever styrke. Å komme seg på trening når en egentlig er lei men allikevel presser seg bort på den niende treningen den uken. Det å strebe etter å utvikle seg hver dag til å bli bedre innenfor og utenfor trening. Alle disse situasjonene her krever i følge utøvere, tøffhet.

Offer

De intervjuede forteller om hva som skal til for å bli en dyktig MMA utøver. Blant mange ting nevner de at det krever store mengder offer som går i det å drive med MMA på høyt nivå.

Erik forteller:

Det blir på en måte livet ditt, det blir en livstil. Det er viktig skal du nå, jeg tror det gjelder alt i livet, at du skal dedikere 100 % til det skal du komme, eller, langt da. Man kan ikke gjøre ting halvveis, det gjør også at jeg vet det i forhold til andre ting i livet. Skal jeg nå det så må jeg gi 100%.¹²¹

Dedikasjon er et nøkkelpunkt for de intervjuede, noe som kan være veldig krevende i forhold til det som er utenfor MMA. Rune forteller om det å ofre i forhold til å være en fighter, det å gi alt, ikke bare møte opp. Dette betyr at du må ofre mye for treningen. Josef forklarer tydelig på flere punkter i starten av intervjuet hvor mye man må ofre. Her er et av stedene Josef forklarer om dette:

¹¹⁹ Intervju 1:5-6

¹²⁰ Intervju 3:7-8

¹²¹ Intervju 3:7

Jeg tror det er fort gjort å generalisere, det er veldig mange som ser på det som brutal slåssing, veldig primitivt. Jeg synes ikke at det er det. Det krever veldig mye i forhold til selvbeherskelse. Det krever sinnsykt mye i forhold til å jobbe for målene sine. Man må ha langsiktige mål. Som jeg har sagt tidligere så må man ofre sinnsykt mye for å kunne satse stort på den idretten her. Hvis du sammenligner med andre idretter så vil jeg kalle de som driver med dette er toppidrettsutøvere. Fordi de trener like mye som, om ikke mer enn, andre toppidrettsutøvere. Men samtidig har de ikke det samme støtteapparatet rundt seg som andre toppidrettsutøvere har. Som for eksempel langrenn, fotball, håndball og alle disse andre etablerte idrettene. Som har tilgang til olympiatoppen, fysioterapeut, de får sponsorer. Spesielt i Norge, ved tanke på det norske miljøet, må man ofre ekstremt mye fordi man ikke har dette støtteapparatet rundt seg og de samme mulighetene som andre idretter.¹²²

Det er veldig interessant det med å bruke ordet ofre, det å ofre noe for å bli en fighter. Ordet ofre i forhold til det å trene MMA er noe som går igjen, ordrett, av to av de tre som ble intervjuet. Hos Josef er ofre sentralt i mye av intervjuet. Mye av den respekten MMA fightere har for hverandre er begrunnet i at de vet hvor mye hver og en av dem må ofre for å nå målene sine innenfor MMA. Dette er den siden av MMA som er arbeidet. Arbeidet man må gjøre for å kunne bli en fighter. En fighter sine egenskaper er veldig attraktive men veien til disse egenskapene er arbeid, dedikasjon og offer.

Fighterspirit

Det å være fighter og det å ha fighterspirit er ofte tenkt på som to forskjellige ting hos mange fullkontaktutøvere. Her vil jeg påstå at det er et åndelig aspekt av det å ha en Fighterspirit, de intervjuede forteller om det på en måte som kan forstås i den retningen at det er noe mer enn bare en mental tilstand for dem. Men det viser seg at ved spørsmål om dette med fighterspirit i forhold til det å være fighter er en forskjell kun hos to av de tre som ble intervjuet. For Erik var det ikke noe betydelig forskjell, «Jo, det vil jeg si er mye av det samme».¹²³ Derimot Josef og Rune har noe å si om emnet, Josef forteller hva de mener fighterspirit er:

Når du sier fighterspirit så er det ulike definisjoner for ulike folk. Noen vil mene at det er noe en er født med eller ikke født med. Jeg definerte det ut ifra hva en gjør, så skal du definere fighterspirit så må det være ut ifra hvordan folk oppfører seg»¹²⁴.

For det første så er ikke hans definisjon eksklusiv, for fightere og til et gitt område, for det andre er den ikke medfødt. Det er noe som alle kan ha, det defineres ut ifra hva du gjør i en gitt situasjon. Hvordan du takler motgang. Lærer du av det eller stanger du i veggen, noe som

¹²² Intervju 2:2-3

¹²³ Intervju 3:8

¹²⁴ Intervju 2:6-7

kan være litt på tanken om det å utvikle seg. I tillegg til det nevnte er tanken om hvordan en møter motgang et nøkkelord i hele sammenhengen det å være fighter og det å ha fighterspirit.

Veldig mange mistolker det å møte motgang og tenker at en skal bare kjøre samme vinklinga rett inn, så stanger du rett i veggen. Man du møter motgang også endrer du litegrann også skjønner du at det ikke gikk den veien. Så ta en annen vinkling også går det enda bedre. Det her kommer litt inn på det å utvikle seg. Det er for meg å ha en fighter spirit, ikke nødvendigvis inne i ringen, det begrenser seg ikke der. For meg. Å være en fighter generaliserer jeg til alle deler av livet. Ikke bare i ringen. Det er det det blir for meg for det er en såpass viktig del for meg. Det blir en del av identiteten min, en del av måten jeg oppfører meg ellers...¹²⁵

Det at Fighterspirit generaliseres til alle andre områder i livet er noe av den indikasjonen jeg leiter etter i forhold til det åndelige med MMA. Dette er også fordi at Josef og Rune er uenige om man kan være født med denne Fighterspiriten. For hos Rune er det et litt annerledes syn på det å ha «fighterspirit», for ham er det litt mer eksklusiv i den form at det er mer beregnet i forhold til MMA utøvere, altså de som konkurrerer MMA og at de ikke engang er alle av de som er utøvere som innehar Fighterspirit. Stort sett i de fleste tilfeller er Fighterspirit for Rune medfødt, noe en ikke kan lære seg. Det som de derimot har felles er at de ser på det å ha fighterspirit som evnen til å komme igjennom utfordringer på, noe som gjør at du greier å komme igjennom utfordringer på.

Fighting spirit, å ha en fighting spirit er at du er målbevisst. Hva det enn er så har du et driv som får deg igjennom det. Det ikke å gi opp. Du kan ha skills, være verdens dyktigste. Teknisk overlegen, uberfysikk og allting, men det er sånn at når du går opp i en MMA- ring eller et MMA- bur. Det er da du får vite om du har fighting spirit eller ikke. Det psykiske og det presset der som man utsettes for. Da man går inn. Det er du og den personen, ingen som kan beskytte deg. «vet du hva du gjør nå?». «Har du trent på dette, er du bra nok?» alt det der. Man kan gå inn der, tro på seg selv og drive på. Da kan man kalle seg fighter, eller å ha fighterspirit¹²⁶

Den mentale tøffheten er sentral, en må være sterk for å kunne kalle seg fighter. Man må kunne møte utfordringer direkte. Da han ble spurt om en kunne lære seg fighterspirit eller ikke svarte han «Nei det tror jeg ikke. Man kan utvikle seg på det mentale plan, det kan man. Men man må ha en fighterspirit i bunn... Det er noen som ikke er så teknisk dyktige, men har sånn glød. De våger, de gjør det bra på kamp...».¹²⁷ Det er det mentale igjen som styrer hvordan du blir definert i forhold til «fighterspirit». Det at det er en uenighet i hvordan man skaffer seg Fighterspirit gjør at den blir veldig interessant. Det virker til at Fighterspirit er veldig viktig, og da blir en samlende egenskap. Fighterspirit fremstilles nærmest som en gave,

¹²⁵ Intervju 2:6-7

¹²⁶ Intervju 1:6-7

¹²⁷ Intervju 1:6-7

en indre styrke som tilhører et annet plan og som man ikke helt får tak på. Alle tre snakker om Fighterspirit nesten på en mytisk måte; Og det sees som helt sentralt.

Krigger og glød

Det å være en kriger og det å ha glød virker til å være innenfor kategorien «fighterspirit». Nettopp fordi det virker til å dreie seg om noe som er mer enn bare mentalt. Det å ha glød og det å være en kriger blir nevnt av de intervjuede, det virker til å indikere en god egenskap innenfor «fighting». Det å være en kriger i denne sammenhengen virker til å gå ut på å ha en viss innstilling når man er i en MMA kamp. Noe som krever respekt. Med disse to uttalelsene så får vi vite at det er å våge i kamp. Det man i MMA miljøet kaller «å krige» er når man er i kampforløpet ikke rikker seg vekk fra motstanderen og motstanderen gjør det samme. Da kriger man, dette vil ofte resultere i en K.O.¹²⁸ For å gjøre dette må man ha glød, våge å gå inn i disse situasjonene hvis de oppstår. Våge å være en kriger. Selv de overvektige fighterne kan imponere med denne egenskapen, Rune forklarer, «Samtidig da så ser man på Mark Hunt og de der som er utrolig gode fightere. De er riktige krigere. Når man ser på dem så er de like bra som de andre. Man blir imponert».¹²⁹ Dette var en del av svaret han hadde i forhold til hva han tenkte om overvektige fightere. Eneste problemet er at de intervjuede går ikke direkte innpå hva det å være en kriger innebærer. Men det virker til å være noe av det samme som «glød». Rune nevner dette med glød i sitt intervju:

Det er en mental sperre. Det er noen som ikke er sånn teknisk dyktig, men har sånn glød. De våger, de gjør det bra på kamp. Kan ta seg veldig langt på det og utvikle seg hele tiden.¹³⁰

Glød er det å våge virker det som i følge Rune. Han forklarer at det har med MMA kamp å gjøre, «Wanderlei Silva og andre fightere som har mye glød når de går kamp. De har inspirert meg ganske mye».¹³¹ For Erik er også det å være en kriger viktig, han nevner det spesifikt et par steder i intervjuet:

Jeg synes den japanske kulturen har mye mer den riktige «spirit`en» som Budo spirit`en, kriger. Alle som går i den ringen var en vinner for å si det sånn. Mens i USA er det ikke sånn. Taper du en kamp så er du fort glemt, sånn er det ikke i Japan.¹³²

Erik går ikke så mye innpå hva det å være en kriger direkte er for ham. Men han nevner det å leve i Budospirit, som kommer fra den japanske filosofiske retningen av Bushido.¹³³ I

¹²⁸ En K.O er en forkortelse for Knock Out, som da er når du slår en motstander i svime.

¹²⁹ Intervju 1:12

¹³⁰ Intervju 1:6

¹³¹ Intervju 1:7

¹³² Intervju 3:9

Bushido var et av de store budene å gå inn i kamper uten frykt og ikke rikke en tomme.¹³⁴ Om Erik mente dette direkte er uvisst. Men Budospirit kommer fra Bushido som blant flere ting betyr det å være fryktløs og ikke vike. Dette er derfor viktig i MMA kamper, Rune forteller:

Men det er sånn at når du går opp i en MMA- ring eller bur. Det er da du får vite om du har fighting spirit eller ikke. Det psykiske og det presset der. Man utsettes for. Da man går inn. Det er du og det er ingen som kan beskytte deg. «vet du hva du gjør nå?». «Har du trent på dette, er du bra?» alt det der. Man kan gå inn der, tro på seg selv og drive på. Da kan man kalle seg fighter, eller å ha fighterspirit.¹³⁵

Den sikkerheten man må ha når man går kamp i MMA, den utryggheten det kan føre med seg, krever en spesiell mental og åndelig tilstand. Det er fighterspirit som gjør at han kan tørre å gå opp i buret og da gå kamp. Fighterspirit ligner på Bushido i sin mentale side. Det blir nevnt det å ha spirit og ha en viss innstilling. I den diskusjonen de intervjuede har med seg selv i forhold til at Fighterspirit er medfødt eller ikke som gjør det til noe mer enn bare mentalt. Som man ser over glir det noen ganger over i hverandre, Fighter og Fighterspirit. Men ved hjelp av det å prøve å skille disse viste det seg å ligge mye i disse ordene.

Det er i denne delen av oppgaven at man ser at det ligger mye i det å være en MMA Fighter. Det å utvikle seg og danne identitet er meget sentralt både i MMA og i samfunnet ellers. Appellen kan være sterk utad når man ser hvor mye MMA tilbyr i livsforandrende praksis. Og MMA kan tilby noe utenfor dette også. Når man ser på Fighterspirit ser man at det er en åndelig del ved MMA også. Det at det er mye vekt på hvordan man klarer seg i kamp og hvor viktig det virker til at egenskapen er og at det da er en uenighet. Den ene mener man kan få egenskapen seinere mens den andre mener den er noe medfødt. Det virker også til å være en forsiktig kobling mellom Fighterspirit og det å være en kriger. Poenget blir da at det ligger mye i det å være en Fighter og det å ha en Fighterspirit. Som vanlig koster det mye av utøveren å få disse godene igjennom flere aktiviteter. Men MMA virker til å gi en meget fullstendig pakke til livet.

Kapittel 4: Diskusjon og konklusjon

I oppgaven så langt har jeg tatt for meg de forskjellige sidene ved MMA miljøet. I dette kapittelet vil jeg ta for meg hvordan det på utsiden har påvirket vekst av MMA og eventuelt

¹³³ Se delen «Kampsport og det religiøse»

¹³⁴ Yamamoto, 2002:5-96, hele Bushido har store deler av seg sentrert rundt kamp og modighet.

¹³⁵ Intervju 1:6, se også intervju 2:8(Forklarer at man tenker seg verste scenario i en kamp)

hvorfor det har blitt slik det har blitt. Det at MMA har blitt mer og mer en del av en popkultur blir tatt for seg i lys av hvordan en subkultur og en popkultur går for seg. Nyreligiøsitet blir tatt for seg i lys av det at nyreligiøsitet har blitt meget stort i samfunnet. Det er også viktig å gå i dybden på hva et livsstilsmarked er, også da i forhold til MMA. Dette er fordi alle disse aspektene av samfunnet mener jeg er knyttet opp mot hverandre, også det nyreligiøse. Nettopp fordi jeg mener at det er mulighet for en viss åndelighet i det å drive med MMA.

Subkultur og popkultur

MMA har gått fra å være en subkulturell retning til i dag å få mer og mer en «mainstream» appell i samfunnet. Hva er grunnen til dette? MMA har i løpet av de siste 19 årene vært igjennom en forandring. Det har kommet flere kommersielle krefter inn i bildet, og MMA har også fått bredere mediedekning. I denne delen vil jeg se på hvilke trekk MMA hadde som subkultur og hvilke trekk MMA i dag har.

Dick Hebdige omtaler subkultur ofte som et opprør mot konformitet og det normale. Subkulturelle grupper kan ofte være små, men kan også bli store. Når begrepet subkultur nevnt tenker mange på gothere, skinnheads, bikere, punkere og ellers små grupperinger i samfunnet som kanskje skiller seg ut på en eller annen måte, slik som Dick Hebdige forklarer det er subkulturelle grupper assosiert med helt gjerne dagligdagse objekter; motorsykler, sikkerhetsnåler, spisse sko etc. som i den rette settingen antar en symbolsk dimensjon, som da igjen blir en form for stigma og selvpåført eksil. Disse symbolene advarer mot noe som annerledes.¹³⁶ En av mange definisjoner av kultur er i boken til Dick Hebdige beskrevet:

... particular way of life which expresses certain meanings and values not only in art and learning, but also in institutions and ordinary behavior. The analysis of culture, from such a definition, is the clarification of the meanings and values implicit and explicit in a particular way of life, a particular culture.¹³⁷

Popkultur er «mainstream», Popkultur er det mange deltar i, alt fra musikk, film, magasiner, tv, internett, sosiale medier er blant mange sfærer popkulturen har innflytelse i. Populærkultur er noe som kan knyttet til fritiden, noe som vi underholdes av, adspredes, gledes og irriteres av. Noe vi «blåser hjernen fri med». Det er oftest kommersielt. Selges i store kvanta. Det er flyktig og nytt, nyprodusert. Noe som har en tendens til ikke å vare. Det oppfattes som ikke å

¹³⁶ Hebdige, 1979:2,92

¹³⁷ Hebdige, 1979:6

ha historie og tradisjon. Derimot så hender det at populærkultur får innpass hos finkulturen; Det tar bare litt tid.¹³⁸

Det er flere subkulturer som har blitt popkultur. Hvor dyptgripende popversjonen av subkulturen er, eller om subkulturen lever videre som alternativt miljø er kanskje en annen diskusjon. Hebdige påpeker imidlertid at det er klare tilknytningspunkter mellom sub- og populærkultur: populærkulturen har en tendens til å ta subkulturelle trender opp i seg og gjør dem allmenne. Tatoveringsmiljøet er et eksempel. Tidligere var dette miljøet begrenset og tatoveringer var et av samlepunktene.¹³⁹ Dick Hebdige gir noen interessante tanker på hva det kan være som gjør at noe som var en subkultur blir del av popkulturen. I følge Hebdige får subkulturer oppmerksomhet i de tilfeller en spektakulær subkultur forårsaker hysteri. Denne typen hysteri er i følge Hebdige preget av ambivalens. Den er flyktig, går fra frykt og fasinasjon, gjør deg rasende og underholder deg. Media er med på å selge dette.¹⁴⁰ Media har en nøkkelrolle i å definere hvordan vi opplever ting for oss. Media gir oss kategoriene for hvordan vi klassifiserer den sosiale verden. Da igjennom presse, tv, film osv. Dette former hvordan vi tolker informasjon som vi får.¹⁴¹ Media er kanskje også pådrivere til kjendiseri og image byggingshysteriet som man kan synes å se. Mange er villige til å ofre mye i form av både verdighet og tid for å bli kjente. Image som man skal vise frem til andre har blitt viktig i følge Mike Featherstone, eller rettere sagt, blitt *mer* viktig. Da i forhold til «the performing self» som går på at man lager en personlighet som du viser utad mot andre. Et utseende og en oppførsel som vil være mest behagelig for de rundt deg for at du selv skal få det du vil ha, bedre kjæreste, bedre jobb, bedre venner osv.¹⁴²

Hebdiges perspektiver er relevante for å forstå utviklingen av MMA og forandringen i relasjonen MMA og storsamfunnet. Da MMA kom til USA i form av selskapet UFC det nettopp ambivalens som preget mottakelsen. John McCain var en av dem som jobbet for å få UFC forbudt i USA og fikk dette til i over 36 stater. Han kalte UFC «human cockfighting». Dette var rett før «UFC 12» i 1997. På denne tiden reklamerte UFC for at det var kamp uten regler, som det nesten var, og spilte ut denne linjen.¹⁴³ Erik reflekterte over dette i intervjuet:

¹³⁸ Lied og Endsjø. 2011; S.16-17

¹³⁹ Kraft. 2005; S.14-15, se også S.64

¹⁴⁰ Hebdige. 1979; S.92-93

¹⁴¹ Hebdige. 1979; S.84-85

¹⁴² Ed. Clarke, Doel og Housiaux. 2003; S.163-167

¹⁴³ http://en.wikipedia.org/wiki/Ultimate_Fighting_Championship#cite_note-UfcHistory-31

Den vinklinga UFC hadde i starten, de var jo skyld i mye av det som var fokus på at det var menneskelig hanekamp. De vinkla det veldig bevisst den veien, de kalte det NHB «No Holds Barred» på starten og det var ingen regler og de gjorde jo det ikke sant. Men de tok seg selv litt, de så at det var helt feil selv.¹⁴⁴

Noe av grunnen til at MMA nå når ut til flere enn denne tida er endringsprosessene som ble satt i gang.

Den tidlige perioden var MMA litt for langt ut i forhold til det både å fascinere og skremme. Den var rett og slett for vill i forhold til hva en «mainstream»- kultur kunne inkorporere. Dette gjorde at MMA holdt seg som en subkultur. De siste tiårene har MMA forandret seg. De fikk flere regler, begynte å jobbe med «state athletic commissions» i USA. Sporten har også fått «The unified rules of MMA» som er lagt som vedlegg. Sportsgrenen ble forandret, gjerne for at den skulle bli mer godtatt. Samtidig har MMA beholdt noe av den brutale siden, som har gjort at sporten har fått det jeg vil kalle en rett balanse mellom fasinasjon og frykt. Dette gjør at media fatter interesse og viser det til «mainstream»- kulturen. Et eksempel er kampen da Frank Mir knakk armen til Antônio Rodrigo Nogueira i en kamp ved «UFC 140». Videoklipp dukket opp blant annet i norske medier og førte til diskusjoner blant annet om hvor brutalt det var og at det ikke var lov i Norge.¹⁴⁵ Det er verdt å merke seg, samtidig, at avisinnlegget var skrevet på en måte som er nesten humoristisk, der skribenten overdriper det han kan for å få en sjokkerende historie å fortelle. Men som Hebdige antyder kan dette heller styrke enn å svekke subkulturen, slik medieoppslag kan fange ny interesse. Det er ikke lett å slå fast om det er samfunnet som har forandret seg slik at MMA får lettere innpass eller om MMA har forandret seg på en slik måte at den har gitt seg selv innpass i kulturen. Men MMA har forandret seg. MMA har blitt tydelig blitt mer del av «mainstream»- kulturen i land som USA. Et tydelig uttrykk for dette er at UFC har fått innpass hos FOX sports, en kanal som i svært stor grad henvender seg til massene.

Et annet uttrykk for popularisering er at fightere ofte er sponset av forskjellige kommersielle firmaer. Klesmerker er viktige sponsorer. Fightere ser så å si uniformerte når de går ut mot ringen/buret¹⁴⁶. De er gjerne kledd i en caps eller en lue, med logo. De har også som oftest en t-skjorte, med en svært synlig logo. Disse klærne er hippe, tøffe og har bilder og lignende på seg. De har hele tiden på seg en MMA-shorts, som er en type surfeshorts, eller en type badebukse som har for utøvere som er sponset. Mange har sponsornavn på seg, også i ringen

¹⁴⁴ Intervju 3:4

¹⁴⁵ Dagbladet om armknekking; <http://www.dagbladet.no/2011/12/11/sport/kampsport/mma/19374382>

¹⁴⁶ Det er noe som heter «Walkout», dette er når utøveren eller fighteren går mot buret/ringen for å gå kamp

på shortszen. Mange av sponsorene er klesmerker for surfeprodukter og skateboardprodukter.¹⁴⁷ Dette antyder at sponsorene mener at MMA-fighteren har appell til yngre aldersgrupper. Det kan ikke være tilfeldig at disse klesmerkene som egentlig er beregnet på skatere og surfere nå også snur sine blikk mot MMA. Det antas å være et marked de kan bruke til å selge produkter.

En helt definitiv grunn for at MMA har blitt mer og mer en del av popkulturen er tydelig. MMA har fått flere «realityshow», det mest populære vil antagelig være TUF (The Ultimate Fighter). Dette er et program der man får se en håndplukket Fightere bo sammen. De er delt inn i to lag som konkurrerer om å vinne en kontrakt hos UFC. Igjennom dette programmet får man et innblikk i hvordan det er å leve som disse Fighterne. De som styrer programmet setter da frem en side de vil ha med i serien. Det kan være å vise hvor bra treningen er eller om det er å vise hvordan de oppfører seg mot hverandre. Uansett snakker vi om iscenesettelse.

Kampene i seg selv har antagelig en helt avgjørende appell. Rune forteller selv hvordan har kom i kontakt med MMA:

Så på Youtube og så på MMA matcher. Det var veldig spennende og så heftig ut. Så fort jeg hadde sett en kamp ville jeg se en til og en til. Plutselig skjønnte jeg litt mer. På starten så det bare ut som et vilt slagsmål. Seinere så jeg at det var veldig teknisk, en veldig bred sport. Jeg så fort etter et lokalt sted jeg kunne begynne å trene MMA, fant fort ut at det fantes.¹⁴⁸

Det er ganske tydelig at kampenes visuelle aspekt var en tiltrekning hos Rune selv. Det var spennende og heftig. Det virker til at voldsfascinasjon har en viss faktor i forhold til hva som trekker mennesker til MMA.

Det er i tillegg i dag mer fokus på trening og personlig liv til fightere. Dette er tydelig på hjemmesidene til UFC eller Strikeforce.¹⁴⁹ Dette forteller også Erik om i intervjuet:

Også det at de har gjort riktig, å ha fokus på hvordan folk trener. Publikum ser jo bare det som er i ringen men at de har fokus på hvor mange timer utøverne bruker på trening for å komme dit de er. Med youtube å internett gjør det mye enklere.¹⁵⁰

¹⁴⁷ Dethrone sine egne hjemmesider: <http://www.dethrone.com>, se også RVCA sine sider: <http://www.va-sport.com>

¹⁴⁸ Intervju 1:1

¹⁴⁹ Hjemmesider. www.ufc.com og www.strikeforce.com

¹⁵⁰ Intervju 3:5

MMA prøver å vise den attraktive siden ved MMA sin trening og hvordan utøverne lever, noe som kan være appellerende. Sosiale medier som «youtube» blir nevnt, noe som interessant nok Rune nevner er grunnen til at han kom borti miljøet.¹⁵¹

Med popularitet fører det med seg mye, slikt som økt interesse. Flere strømmer til for å ta del i denne livsstilen MMA. De intervjuede er ambivalente i forhold til dette. I MMA er det mange verdier som ligger til grunn i det sosiale. Noe som det virker til at de intervjuede er redde for at dette verdigrunnet skal forsvinne med den nye generasjonen.

Teste meg selv. Det er ikke noe annet som er målet mitt. Heller ikke penger eller berømmelse har vært viktig. Fordi det viser jo bare at vi var i motbakke fra dag en. Sånn negativ omtale alltid, ikke noe fokus på oss i det heletatt. Når jeg begynte å konkurrere har det omtrent ikke vært noen penger i det. Mens den generasjonen som kommer til nå der ser jeg at de har litt den tendensen at stjernestatus og det er viktig med penger. Mens den generasjonen jeg er fra var aldri det motivasjonen. Det var ikke det som var viktig. Så der tror jeg det har endret seg litt. Men det er jo litt på grunn av det sirkuset som er rundt det også. Som gjør at folk som kommer til det nå har annen motivasjon for å begynne med det nå enn kanskje de fra den eldre generasjonen har... Det er fordi det er mer kjent, det er mer sånn at driver en med MMA så får du litt sånn stjernestatus. Da får du folk som kommer inne den veien. Det har endret seg veldig sånn det har det.¹⁵²

Erik har en tydelig bekymring for hva økt oppmerksomhet vil ha i forhold til de godt etablerte verdiene han har i sin gruppe. At verdiene kan forsvinne i sirkuset som MMA kan bli. Men bekymringen er ambivalent, fordi de intervjuede har nevnt flere steder i intervjuene at de ønsker å bli tatt på alvor og bli anerkjent som en sport på lik linje med de mer populære sportene.

Nyreligiøsitet

Christopher Partridge's perspektiver er med på å forklare koblingen mellom nyreligiøsitet og det allmenne sekulære popmarkedet. I følge Partridge påvirker de hverandre. Partridge påstår at produsentene av popkultur er interessert i at nyreligiøsitet skal nå frem. I så måte er det en link mellom konsumermarkedet og den nyreligiøse livsstilen. Arild Romarheim, Olav Hammer, Per A. Aadnanes utdyper sider ved denne tanken. De forklarer at det har blitt «mainstream» med nyreligiøsitet og at media har hjulpet med å få nyreligiøsitet dit det har kommet i dag.¹⁵³ Med andre orde så har den sekulære versjonen blitt populær som Siv Ellen Kraft beskriver:

¹⁵¹ Intervju 1:2-3

¹⁵² Intervju 3:4

¹⁵³ Partridge, 2004:123-125, se også Lied og Endsjø, 2011:15

Med det mener jeg at New Age komponenten er diffus, uklar eller tvetydig, at produktet er åpent for ulike tolkninger – med eller uten religiøse referanser, og at det tilskrives minst én funksjon av mer prosaisk eller sekulær karakter. For eksempel kan man godt bruke yoga som trening eller avspenning og bare det, men det kan også fungere som en kombinasjon av trening og selvutvikling. Markedsført for det bredere markedet finnes ofte begge variantene i samme konsept, og da med åpninger for at den spirituelle biten kan tømmes *helt* – eller mer eller mindre. Som det formuleres i en yoga- reklame i et amerikansk fitness- magasin: «Our yoga workout will give you lean, sexy legs and a shot of serenity, too. Ohm, sweet, Ohm!»(Lau 2000). Med andre ord: *mindre lær og mer indre fred*, for å sitere en lignende reklame. Ingen voldsomme krav til åndelighet, men representert som en mulighet, og opp til hver enkelt å vektlegge, avvise eller å ignorere.¹⁵⁴

NDet er typisk for nyreligiøsitet, og særlig New Age, at det både blir tilbudt som noe religiøst/åndelig og som noe rent funksjonelt, noe som hjelper formen og utseendet. I tillegg det interessante ordet «selvutvikling». Som er virker til å være viktig for mangemiljøer, også i MMA- miljøet. Det er noe i det at New Age har blitt «mainstream» som blir interessant i denne teksten. Det at New Age kan være i en sekulær, tilsynelatende ikke åndelig kontekst, men også bli tilbudt på en åndelig måte. Der ingen har et monopol på sannheten, men alle har mulighet til selv å finne ut sannheten.

Vanlig assosiasjoner knyttet til nyreligiøsitet er friere praksis, mindre grenser og det å søke det åndelige.¹⁵⁵ Nyreligiøsiteten har blitt alt fra blitt gjort narr av og kritisert til å få egne magasiner og tv kanaler. Det som er en viktig forskjell på den typiske kulturelle kristendommen i Norge og de nyreligiøse retningene er at sistnevnte er friere, mer individuell og dreier seg mer om at en selv finner ut av svarene. I følge Christopher Partridge fungerer det nyreligiøse annerledes enn de eldre religionene, som for eksempel kristendommen, på en vesentlig måte. Forskjellen er i følge Partridge at de som følger det kristne budskapet hovedsakelig gjør det for å være lydige mot Gud, hvis man får andre goder kommer dette i andre rekke. Men hos New Age er helse og lykke hovedpoenget og ikke et biprodukt som hos det kristne.¹⁵⁶ Det dreier seg om selvutvikling av egoet, egoet er i denne sammenhengen et *lavere selv*. Det lavere selvet er preget av sosiale og kulturelle omstendigheter som en er oppvokst i. Det er dette man vil utvikle, for å finne seg selv for å løsrive seg fra den masseproduserte versjonen som er resultat av oppvekst og kultur. Å forstå seg selv.¹⁵⁷ Det er ikke én sannhet men fler. Det er ingen som har krav på sannheten. Du må finne den selv, noe som gjør de friere. New Age var i begynnelsen en motreaksjon på etablerte verdier og den

¹⁵⁴ Kraft. 2011:78

¹⁵⁵ Kraft. 2011:9-10

¹⁵⁶ Partridge, 2004:33

¹⁵⁷ Kraft, 2011:45

gjeldende forbrukerkulturen. Det som derimot har skjedd er at den selv har blitt til en viss grad selv en forbrukerkultur og har fått innpass i vesten på en måte som gjør at en kan koble New Age med økonomi. Det har blitt et marked. Både Gud og Mammon går sammen i denne type religiøsitet.¹⁵⁸ Denne type religiøs utøvelse gir rom for mange ledere som kan gi sin kunnskap til de som måtte ønske det. De tilbyr en mulighet for et bedre liv på forskjellige måter i forhold til hvem du velger å følge. Det er toleranse i forhold til de andre metodene som er nøkkel på nyreligiøse arrangement. En metode er ikke den eneste rette metoden, men en av flere metoder. På alternativmesser er alle samlet, der alle tilbyr sitt. Det dette har ført med seg er et unikt marked der personer velger litt av de forskjellige metodene. Noe som kan ligne en type shopping av livsforandrende metoder, man tar litt av en og litt av en annen retning for å få den rette kombinasjonen.

Det at nyreligiøsitet er åpent for om personene som deltar i det vil ha det åndelige eller ikke åpner nyreligiøsitet til enda flere mennesker, dette tror jeg er noe av nøkkelen til nyreligiøsitet. Denne åpenheten for åndelighet er noe også MMA deler, dette kommer frem i både kapittelet «Atleten» og «Selvutvikling og Fighterspirit».

Livsstilsmarkedet

Dette ordet livsstil er veldig viktig. Nettopp fordi i følge Andrew Bennet er livsstil er en viktig måte å forstå hvordan individuelle identiteter blir konstruert og levd ut. På den måten at livsstiler går på tvers av sosiale bakgrunner eller klassebakgrunn. En livsstil i forhold til en levemåte er mer flyktende og løs enn det en levemåte er. Levemåte er mer preget av klassebakgrunn.¹⁵⁹ Dette er i forhold til konsumer markedet, konsumerkreftene vil tjene mer på en retning som ikke er definert av klassebakgrunn enn de som er definert av dette. Fordi det betyr at denne retningen er åpen til alle. Dette er noe jeg kommer tilbake til.

Jeg bruker begrepet livsstilsmarked for å gripe eksistensen av et marked for ulike livsstiler på den måten at det er flere livsstiler som gjøres tilgjengelig for forbrukere. Livsstiler har blitt veldig viktig i den forstand at man vil presentere seg selv som et godt fungerende menneske til de rundt seg. Det godt fungerende mennesket har alt på stell. God helse og fysikk, det å være flink til å prate med andre, kle seg riktig, eventuelt å være vakker. Dette er noe som Mike Featherstone forklarer som «the performing self», altså en person som er lik en skuespiller på en scene.¹⁶⁰ Dette har noe å si for hvordan konsumer kulturen kan nå oss på,

¹⁵⁸ Kraft, 2011:67-68

¹⁵⁹ Bennet, 2003:152-156

¹⁶⁰ Featherstone, 2003:163-167

fordi hvis man ikke følger disse retningslinjene som er «the performing self» så får det negative implikasjoner for dine sosiale interaksjoner.¹⁶¹ Konsumerkulturen som preger livsstilsmarkedet er ikke basert på kun å slukke falske behov, styrken ligger i at den appellerer til genuine behov og det er her den sanne styrken ligger. I følge Featherstone er disse behovene blant annet Helse, livsstil, seksuell tilfredsstillelse.¹⁶²

MMA i livsstilsmarkedet

MMA har klart en appell, på områder som dreier seg om livet og populærkultur, man kan bruke MMA som et middel for et bedre liv. Mange av de kravene som settes til en person blir dekt av MMA. MMA tilbyr en livsstilspakke, en livsstil som inneholder mange av de aspektene som i dag er viktig for personer som «shopper» i livsstilsmarkedet. Også det ekstreme blir dekket, det å kunne si at man gjør noe som er utenom det vanlige er veldig attraktivt.

En livsstilspakke, som jeg vil kalle den, må inneholde visse aspekter for at én pakke er nok. Denne livsstilen mener jeg må inneha tilhørighet, samhold og verdier. Det må være en livsstil som gir deg mening og retning. I pakken må det i dag også være trening, noe som holder deg frisk eller gjør deg sterkere og mer attraktiv. Den må utvikle deg, noe som er en viktig side av ideal-livet i dag. Hvis den i tillegg er sett på som ekstrem og du får oppmerksomhet av aktiviteten på grunn av dette vil det være en bonus. Dette på grunn av at vi lever i en tid der mange er villige til å gjøre ekstreme ting for å bli lagt merke til. Selv om dette krever en stor dedikasjon som ellers ville kanskje ha vært en negativ side ved en livsstil. Nevner eksempler som polekspedisjoner, basehopping, fjellklatring og andre lignende populære aktiviteter. Årsaker til populariteten til MMA, som deltaker, vil være at man har flere som beundrer sporten, den har fått en viss status. Den er sett på som ekstrem av noen, som også er viktig i dag der ekstremsport har blitt ganske populært.

Da jeg så etter noe religiøst innenfor MMA fant jeg ikke noe konkret som kunne støtte dette, men det jeg fant var en viss åndelighet. I måten MMA utøvere lever på, igjennom det å være atleter, og måten de ser på det å ha en fighterspirit på, er dette sterke tegn på en viss åndelighet hos MMA utøvere. Jeg sier ikke at alle av dem er slik men at det finnes en dimensjon av MMA som er åndelig. En åndelig side man kan velge bort eller leve ut. For meg virker det som at det nyreligiøse har vist at mennesket trenger åndelighet i en livsstil for å gjøre den komplett.

¹⁶¹ Featherstone, 2003:166

¹⁶² Featherstone, 2003:166

Denne MMA pakken som skisseres i denne oppgaven kan ha stor appell i et livsstilsmarked. Men de utøverne som er av den gamle skole vil ikke nødvendigvis være tiltrukket av alle disse sidene. Tvert i mot, som nevnt i delen over, «Subkultur til popkultur», er det en ambivalens til den nye skolen av MMA utøvere som dukker opp: Disse som er mer interessert i penger og status. Noe som egentlig går imot de verdiene MMA inneholder. De vil bli anerkjent som en sport på lik linje med andre, men er skeptiske til hva det igjen fører med seg.

Den siden av MMA som er meget attraktiv er noe som er likt for kampsport generelt og det er at du kan få med en komplett pakke ved treningen. Typisk for tradisjonell kampsport er at det følger en filosofi med på kjøpet. Dette kan være annerledes enn mange andre aktiviteter. Mange aktiviteter som yoga, jogging, sykling som bidrar til å lage en livsstil til en person vil ofte være brikker i oppbyggingen til personen. MMA derimot tilbyr en full pakke, der du får alle områder av livet dekt: Trening, mening og åndelighet.

Litteraturliste

- Bryman, Alan, Social research methods 3rd utg./ed. Oxford: Oxford University Press, 2008
- Partridge, Christopher, The re-enchantment of the west volume 1. Alternative Spiritualities, Sacralization, Popular culture, and Occulture: 2004
- Nitobe, Inazo, Bushido, the soul of Japan. The leeds and biddle company, 1899
- Ochiai, Hidy, A way to victory, book of five rings. The overlook press, 2001
- Kraft, Siv Ellen, Hva er nyreligiøsitet. Universitetsforlaget, 2011
- Kraft, Siv Ellen, Den ville kroppen, tatovering, percing og smerteritualer i dag. Pax forlag a/s, 2005
- Hebdige, Dick, Subculture : the meaning of style London: Methuen, 1979
- Henriksen, Jan-Olav, Pluralisme og identitet : Utdrag et al. red./ed. Oslo: Gyldendal akademisk, 2010
- Clark, Lynn Schoefield, Ed. Religion Media, and the marketplace. Rutgers university press, 2007
- Clarke, David B., Ed., Marcus A. Doel and Kate M.L. Housiaux, The consumption reader. Routledge, 2003
- D.Ø Endsjø, The body in the periphery. Faculty of Arts, university of Oslo, 2002
- Asheim, Ivar, Hva betyr holdninger? Studier i dydsetikk. Tano Aschehoug, 1997
- Stone, Justin F., Ed. Bushido: The way of the samurai. Squareone classics, 2002
- Gentry, Clyde. No holds barred: the story of ultimate fighting. Milo books Ltd, 2002
- Endsjø, Dag Øistein og Liv Ingeborg Lied, Det folk vil ha: Religion og populærkultur. Universitetsforlaget, 2011
- Jasper, David. The sacred body: Asceticism in Religion, Litterature, Art, And Culture. Baylor university press, 2009
- Field, D.M. Gresk og Romersk Mytologi. Hamlyn, Tanum,

Braarvig, Jens red./ed. Lotussutraen : og andre skrifter fra mahayana-buddhismen/ [Oslo]: De norske bokklubbene, 2003

Partridge, Christopher Nya religioner : en uppslagsbok om andliga rörelser, sekter och alternativ andlighet/ red./ed. [Örebro]: Libris, 2004,

Knut A. Jacobsen red./ed. Yoga/ [Oslo]: De norske bokklubbene, 2004

Brekke, Torkel red./ed. Buddhas fortellinger/ [Oslo]: De norske bokklubbene, 2001

Jacobsen, Knut A, Hinduismen Oslo: Pax, 2003

Grant, John. Viking mythology. Chartwell Books, 2002

Vedlegg 1: Samtykkeskjema

Samtykkeskjema.

Dette intervju er i forhold til en masteravhandling til et lektorprogram. Oppgaven vil handle om MMA(mixed martial arts) i forhold til ideologi og i tillegg se hvorfor MMA som subkultur begynner å bli en del av popkulturen.

Informasjonen som blir gitt ved dette intervju vil da brukes i forhold til denne oppgaven. Informasjon inkludert ditt navn vil anonymiseres. Informasjonen vil bli destruert i det oppgaven er fullført og levert innen 30/7- 2012. Opplysningene vil bli lagret på personlig PC og minnepenn.

Denne deltakelse er frivillig. Samtykket kan trekkes tilbake når som helst.

Forsker, det vil si meg, er underlagt taushetsplikt, all data vil behandles konfidensielt.

Student

Intervjuer: Stefan Fagerli

Kirkeveien 114 e

0361 Oslo

E-mail: stefanfagerli@hotmail.com

Tlf: 47243050

Veileder

Liv Ingeborg Lied

Det teologisk Menighetsfakultet

Gydas vei 4

Postboks 5144 Majorstuen

0302 Oslo

Dersom du har lyst å være med på intervjuet, er det fint om du skriver under på den vedlagte samtykkeerklæringen.

Samtykkeerklæring:

Jeg har mottatt informasjon om studien av MMA(mixed martial arts) og ønsker å stille på intervju.

Signatur Telefonnummer

Vedlegg 2: Intervjuguide

Intervju.

Del 1

1.1 Fortell meg litt om «MMA» miljøet

1. 2.a Fortell litt om hvordan du kom inn i MMA miljøet

b. Hvordan ser folk som du kjenner på det du driver med?

c. Hvordan ser du på deg selv i forhold til andre som driver med MMA, de du ikke direkte kjenner?

Del 2

2.1a. Fortell litt om MMA treningen

b. Er det noen koder?

2. 2 Hvordan fungerer du mentalt når du trener?

2.3 Har MMA forandret deg?

Del 3

3.1 Fortell litt om hva MMA, trening/miljø gir deg – fysisk, mentalt, sosialt, spirituelt

3.2 Kan du fortelle hva det vil si å være en fighter?

3.3a. Hva vil det si å ha en «fighter spirit»?

b. Kan man lære seg å få fighterspirit?

3.4a. Har du noen helter eller forbilder? Hvis ikke, noen du ser opp til?

b. Har du vært helt for noen, eller er du helt for noen?

c. Hvis ja hvordan føles dette?

3.5 Hvilke trekk er viktig hos et forbilde?

3.6 Jeg har lest flere som forteller om hvorfor de går kamper i MMA, noen snakker om «demoner» andre snakker om «noe som må ut». Ken Shamrock nevnte noe av dette i et intervju. Hva tenker du om dette?

Del 4.

4.1a. Fortell om merker du får fra trening og kamp?

- b. Har dette noe status?**
- c. Hva synes du personlig om dine merker?**
- d. Hva synes andre om disse?**
- e. Har du noen tatoveringer? Noen spesiell betydning i disse?**

4.2a. Fortell litt om vektklasser.

- b. Hva er den beste vektklassen?**
- c. Hva med de som ser ut til å være noe overvektig(fightere)?**

4.3a. Hva er å kutte vekt?

- b. Kan du fortelle litt om dette?**
- c. Er det noe status ved å kutte vekt?**

d. Kan man hvis man ikke kutter vekt få mer respekt da?

Del 5

5. I noen andre kampsporter, for eksempel shaolin kung fu, er det sett på å være mye spiritualitet i kampsporten. Hva tenker du om dette i forhold til MMA, er det noen lignende der?